

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«__» «лютого» 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»**

Тема: «Фінансове планування діяльності банківської установи та шляхи його удосконалення»

Виконав(ла): Дмитро ОВДІЄНКО

Керівник: доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:
перший розділ - доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК
другий розділ - доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

Київ 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
Тетяна КОСОВА
«25» січня 2024 р.

ЗАВДАННЯ на виконання кваліфікаційної роботи

здобувача вищої освіти ОВДІЄНКА Дмитра Ігоровича
(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Фінансове планування діяльності банківської установи та шляхи його удосконалення» затверджена наказом ректора від 29.12.2023 № 2655/ст

2. Термін виконання роботи: з 26.01.2024 до 29.02.2024.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи банківської установи, фінансова, податкова, статистична звітність Національного банку України.

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

1.1. Діяльність банківської установи як об'єкт фінансового планування

1.2. Інформаційне забезпечення фінансового планування діяльності банківської установи

1.3. Фінансово-економічний паспорт ПАТ «Юнекс Банк»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Аналіз фінансового стану банківської установи

2.2. Оцінка методів фінансового планування діяльності банківської установи

2.3. Шляхи удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

ЛИСТ 1. Діяльність банківської установи як об'єкт фінансового планування.
 ЛИСТ 2. Інформаційне забезпечення фінансового планування діяльності банківської установи. ЛИСТ 3. Фінансово-економічний паспорт ПАТ «Юнекс Банк». ЛИСТ 4. Аналіз фінансового стану банківської установи.
 ЛИСТ 5. Оцінка методів фінансового планування діяльності банківської установи. ЛИСТ 6. Шляхи удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи та надання його керівнику	26.01.2024 – 01.02.2024	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	02.02.2024 – 10.02.2024	
3	1. Узгодження кваліфікаційної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну роботу. 4. Підготовка виступу.	11.02.2024 – 18.02.2024	
4	1. Переплетення кваліфікаційної роботи. 2. Подання кваліфікаційної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	19.02.2024 – 22.02.2024	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК		
РОЗДІЛ 2	доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК		

8. Дата видачі завдання: «25» січня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Євген НЕСЕНЮК

(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Дмитро ОВДІЄНКО

(підпис здобувача)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ	12
1.1. Діяльність банківської установи як об'єкт фінансового планування...	12
1.2. Інформаційне забезпечення фінансового планування діяльності банківської установи	25
1.3. Фінансово-економічний паспорт ПАТ «Юнекс Банк».....	51
Висновки до розділу 1.....	57
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ.....	59
2.1. Аналіз фінансового стану банківської установи	59
2.2. Оцінка методів фінансового планування діяльності банківської установи.....	64
2.3. Шляхи удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи	72
Висновки до розділу 2.....	80
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	89
ДОДАТКИ.....	94

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Фінансове планування діяльності банківської установи та шляхи його удосконалення»: 93 стор., 4 рис., 10 табл., 48 літературних джерел.

Мета кваліфікаційної роботи – розробка пропозицій з удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи.

Об’єкт дослідження – процес пошуку шляхів удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів фінансового планування діяльності банківської установи ПАТ «Юнекс Банк».

Методи дослідження: порівняння, класифікація, деталізація та ідентифікація, таблиці, рисунки, нормативний, економіко-математичне моделювання, факторний і коефіцієнтний аналіз.

Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності банківських установ.

БАНКІВСЬКА УСТАНОВА, ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ,
АКТИВНІ, ПАСИВНІ, ОПЕРАЦІЇ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АІС –автоматизована інформаційна система

КУАП – Комітет з управління активами і пасивами

НКЦПФР - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

ПАТ – Публічне акціонерне товариство

СГД – суб'єкт господарської діяльності

ВСТУП

Актуальність проблеми. В умовах воєнного стану принципово змінюються підходи до діяльності банківських установ. Банківська система є невід'ємною складовою будь-якої економіки і відіграє важливу роль у її функціонуванні. У період формування ринкової інфраструктури та структурної перебудови господарства, коли відбуваються значні зміни в економічній системі, діяльність банківських установ стає особливо важливою. Банківські установи забезпечують доступ до фінансових ресурсів, необхідних для розвитку бізнесу та інфраструктури. Вони фінансують проекти з перебудови та модернізації, допомагають у перерозподілі коштів, сприяють прискоренню роздержавлення власності, що сприяє створенню більш конкурентоспроможного та ефективного сектора.

Без банківського сектора економіка не може ефективно функціонувати, оскільки банки забезпечують фінансову підтримку підприємствам, домогосподарствам та державі. Незалежно від того, чи має країна ринкову економіку чи командно-адміністративну систему, банківський сектор відіграє ключову роль у функціонуванні її фінансової системи. Отже, банківська система є важливим каталізатором для сталого економічного зростання та розвитку, особливо в періоди змін і перетворень в економіці.

Ефективне управління фінансами є важливим аспектом забезпечення фінансової стійкості банківської системи. Це охоплює керування ресурсною базою банку, тобто забезпечення достатнього обсягу фінансових ресурсів для здійснення його функцій, таких як кредитування, забезпечення ліквідності та виконання інших операцій. Крім того, ефективне управління фінансами означає розумне розміщення цих ресурсів у фінансові активи з метою отримання прибутку. Банки зазвичай вкладають свої кошти у різні види активів, такі як кредити, облігації, акції та інші інвестиційні інструменти. Важливо балансувати ризики та доходи, щоб забезпечити стійкість та прибутковість банківської діяльності.

Ефективне управління фінансами також включає у себе контроль за ризиками, такими як кредитний ризик, ліквіднісний ризик, ринковий ризик та інші. Банки повинні мати відповідні стратегії та процедури для оцінки, управління та мінімізації цих ризиків. Отже, ефективне управління фінансами є важливою запорукою фінансової стійкості банківської системи, яка дозволяє забезпечити ефективне функціонування банків та сприяти стабільності фінансового ринку в цілому. Адже неякісне управління вже призвело до банкрутства майже 100 банківських установ протягом 2014-2016 років.

Управління фінансами банку зазвичай зосереджене на досягненні оптимальної структури активів, яка б забезпечувала б високу прибутковість та відповідну ліквідність при прийнятному рівні ризиків. Оптимальна структура активів - це баланс між різними видами активів, які мають різний рівень ризику та доходу. Наприклад, банк може вкладати частину своїх коштів у високоризикові, але високодохідні активи, такі як акції або корпоративні облігації. Однак, занадто велика концентрація в таких активах може збільшити ризик неповернення коштів. Тому банк також повинен розглядати більш консервативні та менш ризиковані активи, наприклад, державні облігації або кредити з низьким ризиком.

Досягнення оптимальної структури активів також включає в себе управління ліквідністю, тобто забезпечення достатнього рівня готівки або легко конвертованих активів для забезпечення спроможності банку виплачувати кошти в разі потреби. Недостатня ліквідність може призвести до фінансових проблем, таких як недостатність коштів для покриття вимог клієнтів або платіжних зобов'язань. Таким чином, оптимальне управління фінансами банку включає в себе збалансування між ризиками та доходами, забезпечення ліквідності та відповідності законодавству та регулятивним вимогам.

Описані тенденції в останні роки ускладнили зв'язок між активними і пасивними операціями банків. Підвищення попиту на кредити, особливо в

умовах інфляції, може спричинити зростання процентних ставок на грошових ринках, оскільки банки прагнуть залучити достатньо коштів для видачі кредитів. Це може також призвести до загострення міжбанківської конкуренції, оскільки банки конкурують за доступ до ресурсів.

Зростання вартості ресурсів може призвести до скорочення банківської маржі, тобто різниці між процентними ставками за кредити та депозити. Це може зменшити прибутки та дивіденди банків. У такій ситуації банки можуть шукати нові вигідні сфери вкладення капіталу або вдосконалювати свої операційні процеси для ефективнішого використання ресурсів.

Для успішної адаптації до цих викликів банки повинні зосередитися на покращенні управління ризиками, оптимізації балансу та розвитку нових продуктів та послуг, які можуть генерувати додатковий дохід. Також важливо проводити більш чітку координацію всіх аспектів банківської діяльності для забезпечення оптимального використання ресурсів та досягнення фінансової стабільності.

Тема кваліфікаційної роботи про створення ефективного механізму регулювання фінансів банківських установ виявляється надзвичайно актуальною в контексті сучасних умов, коли банківський сектор зазнає значних викликів і змін.

Фінансовий стан банківських установ справді є індикатором загального розвитку економіки, оскільки банки є ключовими посередниками у фінансуванні економіки через надання кредитів, залучення депозитів та інші фінансові послуги. Проблеми у фінансовому стані банків можуть відобразити проблеми в економіці загалом, такі як погіршення кредитного портфеля через зростання неплатоспроможності боржників або недостатність ліквідності через загострення міжбанківської конкуренції.

Одним із основних джерел проблем у банківській діяльності дійсно може бути ризикована кредитна політика. Недостатній аналіз ризиків, надмірне підтримання кредитної діяльності без відповідних заходів

контролю та управління ризиками можуть призвести до збитків та фінансових проблем для банку.

Отже, створення ефективного механізму регулювання фінансів банківських установ є надзвичайно важливим для забезпечення фінансової стабільності та економічного розвитку. Це може включати в себе розробку та впровадження ефективних методів контролю за кредитним портфелем, стратегій управління ризиками, а також забезпечення відповідності банківських установ нормативно-правовим вимогам і стандартам.

Мета кваліфікаційної роботи – розробка пропозицій з удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи.

Відповідно до мети кваліфікаційної роботи необхідно вирішити наступні задачі:

визначити зміст діяльності банківської установи як об'єкта фінансового планування;

систематизувати інформаційне забезпечення фінансового планування діяльності банківської установи;

сформувати фінансово-економічний паспорт ПАТ «Юнекс Банк»;

проаналізувати фінансовий стан банківської установи;

провести оцінку методів фінансового планування діяльності банківської установи;

обґрунтувати шляхи удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи

Об'єкт дослідження – процес пошуку шляхів удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів фінансового планування діяльності банківської установи ПАТ «Юнекс Банк».

Методи дослідження. Методи дослідження: порівняння, класифікація, деталізація та ідентифікація, таблиці та рисунки, нормативний, економіко-математичне моделювання, факторний і коефіцієнтний аналіз.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові публікації вітчизняних вчених у фахових виданнях, академічні видання, монографії, матеріали наукових конференцій, інтернет-ресурси, матеріали фінансової звітності, податкової, статистичної звітності ПАТ «Юнекс Банк».

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності банківських установ.

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 93 сторінках друкованого тексту, у тому числі 10 таблиць, 4 рисунка та 4 додатка на 7 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 48 найменувань і подано на 6 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

1.1. Діяльність банківської установи як об'єкт фінансового планування

З погляду системного підходу, управління представляє собою цілеспрямований вплив однієї системи (управлінської) на іншу систему (об'єкт управління) з метою зміни її поведінки або стану відповідно до умов навколишнього середовища, яке постійно змінюється. У цьому контексті, система розглядається як самостійний господарський підрозділ, який складається з взаємодіючих та взаємозалежних частин.

Організовані системи, такі як банківські установи, мають низку властивостей, які детально вивчені економістами. Інформація про об'єкт управління сприймається управлінською підсистемою, переробляється з метою досягнення певної цілі управління, і у вигляді управлінського впливу передається на об'єкт управління. Управлінські впливи на об'єкт управління реалізуються через використання менеджменту.

Терміни «управління» і «менеджмент» можуть використовуватися замінно, але вони також можуть мати різне тлумачення залежно від контексту та автора. Управління може охоплювати ширший спектр аспектів, таких як стратегічне планування, прийняття рішень, контроль і координація, тоді як менеджмент може бути спрямований більш конкретно на організаційні аспекти, такі як керівництво персоналом, робота з ресурсами тощо. Отже, хоча терміни можуть використовуватися замінно, їхній зміст та використання можуть варіюватися в залежності від контексту.

Цитовані визначення управління та менеджменту відображають суть цих понять з різних точок зору, проте обидва підходи концентруються на різних аспектах організаційного управління.

Управління може розглядатися як сукупність заходів і рішень, які призначені для досягнення стратегічних і тактичних цілей організації через планування, організацію, мотивацію та контроль. Це широкий процес, що охоплює весь спектр управлінських функцій і забезпечує ефективне керівництво організацією.

Менеджмент, у свою чергу, може розглядатися як система управлінських відносин або як процес прийняття і реалізації рішень. В контексті взаємодії між органами управління, менеджмент може бути визначений як системний зв'язок або сукупність органів, які спільно приймають і реалізують управлінські рішення. Отже, управління і менеджмент є взаємозалежними концепціями, що використовуються для організаційного керівництва, проте вони можуть розглядатися з різних точок зору та в контексті різних аспектів організаційної діяльності.

Менеджмент може розглядатися як наука, що має свій предмет, специфічні проблеми і підходи до їх розв'язання. Це широке поле досліджень, яке вивчає методи та стратегії керівництва організаціями з метою досягнення їхніх цілей в умовах ринкової економіки. У ринковій економіці менеджмент стає ключовим інструментом для успішного функціонування бізнесу. Він охоплює планування, організацію, мотивацію, контроль та інші аспекти управління, які допомагають організаціям адаптуватися до змінного середовища, реагувати на конкуренцію та досягати своїх стратегічних цілей. Таким чином, менеджмент і управління дійсно можуть розглядатися як синоніми в умовах ринкової економіки, оскільки обидва терміни використовуються для позначення процесу керівництва організаціями з метою досягнення їхніх стратегічних цілей.

Погляд на управління і менеджмент як єдиний вид діяльності, спрямований на досягнення певних цілей за рахунок раціонального використання ресурсів, дійсно відображає сутність цих понять. Управління та менеджмент в контексті організаційного керівництва обидва орієнтовані

на досягнення стратегічних та оперативних цілей організації шляхом ефективного використання її ресурсів, включаючи фінансові.

Фінансовий менеджмент, у свою чергу, є складовою частиною управління, яка спеціалізується на управлінні фінансовими ресурсами організації з метою забезпечення її фінансової стабільності та досягнення стратегічних цілей. У банківській установі фінансовий менеджмент включає в себе такі аспекти, як управління активами та пасивами, кредитні операції, ризик-менеджмент, фінансовий аналіз та планування, оптимізація фінансових ресурсів тощо. Таким чином, поняття фінансового менеджменту може бути корисним при аналізі та розумінні фінансових аспектів управління в банківській установі, а також може допомогти впровадженню стратегій і методів управління фінансовими ресурсами з метою досягнення цілей організації.

Управління є постійним і безупинним процесом, який включає в себе збір, аналіз, використання та передачу інформації, а також комунікацію для досягнення цілей організації. Цей процес можна зобразити у вигляді рис, що відображає його систематичний характер і орієнтацію на майбутні події (рис. 1.1). Управління може мати такі складові:

- збір інформації: це перший етап, де здійснюється пошук інформації про стан організації, її довкілля, конкурентів, ринків тощо;

- аналіз інформації: на цьому етапі зібрана інформація аналізується для визначення ключових проблем, можливостей та викликів, які впливають на організацію;

- планування: на основі результатів аналізу розробляються стратегії, цілі та плани дій для досягнення мети організації;

- виконання планів: це етап реалізації розроблених стратегій та планів дій, включаючи розподіл ресурсів, прийняття рішень та організацію роботи;

- контроль і оцінка: цей етап включає моніторинг та оцінку результатів виконання планів, виявлення відхилень від поставлених цілей і прийняття відповідних корективних заходів;

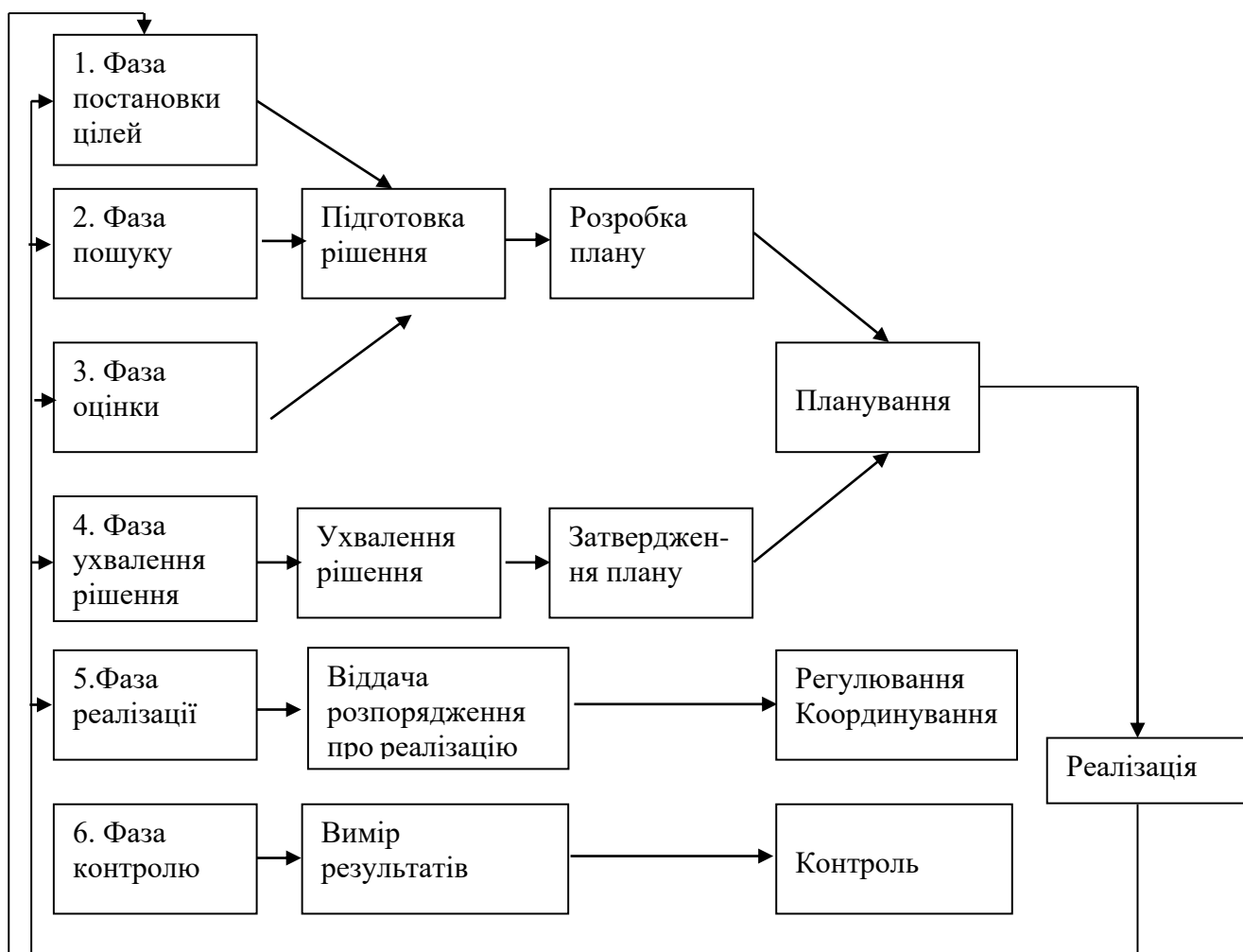

Рис. 1.1. Схема процесу управління банківською установою

Джерело: власна розробка

- зворотний зв'язок: це важлива складова частина, де здійснюється передача інформації про результати до початкового етапу для врахування в майбутніх планах та стратегіях.

Цей цикл управління може бути зображений у вигляді кругової діаграми або стрілкової схеми, що ілюструє постійний ітеративний характер управління, де кожен етап впливає на наступний у безперервному процесі вдосконалення та адаптації.

Управління фінансовими процесами і відносинами може включати два основних взаємозалежних блоки або об'єкти:

- фінансові ресурси: цей блок включає в себе управління фінансовими ресурсами організації, такими як грошові кошти, активи, капітал, кредити

тощо. Це охоплює збір, розподіл, інвестування та оптимізацію фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей організації.

- фінансові відносини: цей блок стосується управління взаємодією організації зі своїми стейкхолдерами та зовнішніми суб'єктами, такими як інвестори, кредитори, партнери, державні органи тощо. Це охоплює ведення переговорів, укладання угод, управління ризиками та забезпечення взаємодії, спрямованої на досягнення спільних цілей.

Ці два блоки взаємодіють між собою та впливають один на одного. Ефективне управління фінансовими ресурсами відображається на стабільності та успішності фінансових відносин, а в свою чергу, успішні фінансові відносини можуть стимулювати збільшення доступності та ефективного використання фінансових ресурсів.

Отже, управління фінансовими процесами і відносинами включає в себе гармонійне співробітництво між цими двома блоками для досягнення стабільності, ефективності та розвитку організації.

У банківських установах суб'єктами фінансового управління є керівники на різних рівнях організації, які мають владу приймати управлінські рішення та несуть за них відповідальність. Ці керівники можуть бути представниками виконавчого рівня (наприклад, голова правління або директор банку), середнього рівня (керівники відділень або департаментів) або нижнього рівня (менеджери відділів або груп).

Організацію процесу фінансового управління здійснює персонал спеціалізованих підрозділів банківської установи, які відповідають за реалізацію стратегічних та оперативних завдань у сфері фінансів. Ці підрозділи можуть включати фінансовий відділ, відділ ризик-менеджменту, аналітичні підрозділи та інші відділи, які спеціалізуються на фінансових аспектах діяльності банку. Окрім того, персонал цих спеціалізованих підрозділів також відіграє важливу роль у забезпеченні інформаційно-аналітичної підтримки для обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Вони займаються збором, аналізом та інтерпретацією фінансової

інформації, що допомагає керівництву банку приймати обґрунтовані рішення щодо фінансових питань.

Фінансове управління у банківських установах, як і в будь-якій іншій сфері, ґрунтується на певних принципах, які спрямовані на досягнення поставлених цілей та оптимізацію використання фінансових ресурсів. Ось деякі з цих принципів:

- спрямованість на досягнення цілей: управління фінансами має бути спрямоване на досягнення конкретних цілей банку, таких як збільшення прибутку, збільшення ліквідності, зменшення ризиків тощо;

- єдність мети, результатів і засобів досягнення: управління фінансами має базуватися на єдності між поставленими цілями, досягнутими результатами і методами, що використовуються для досягнення цих цілей;

- комплексність процесу управління: управління фінансами має охоплювати всі аспекти фінансової діяльності банку і бути комплексним за своєю природою;

- єдність і погодженість стратегічного, тактичного і фінансового планування: управління фінансами повинно бути інтегрованим з іншими аспектами управління, такими як стратегічне та тактичне планування, для забезпечення єдності в діях та досягненні гармонійного розвитку;

- контроль прийняття і виконання управлінських рішень в галузі фінансів: важливим принципом є належний контроль за процесами управління фінансами, що включає не лише прийняття, але й виконання управлінських рішень, а також внесення необхідних коректив.

Дотримання цих принципів допомагає банкам ефективно керувати своїми фінансовими ресурсами та досягати стратегічних цілей.

Відповідно до класичної теорії управління, основними функціями управління є планування, організація, регулювання, координація, стимулювання і контроль. Однак, у наукових колах існують суперечки щодо того, які саме функції повинні входити в цей набір. Ось деякі варіанти набору цих функцій, які зустрічаються в науковій літературі:

1. Аналіз, планування, регулювання і контроль.
2. Планування, організація, координація, мотивація і контроль.
3. Планування, організація, облік і контроль, аналіз і регулювання.
4. Планування, реалізація плану, організація взаємодії, мотивація і контроль.
5. Планування, організація, облік, контроль, мотивація, регулювання, координація.

Ці варіанти відображають різні підходи до розуміння функцій управління, і вони можуть бути використані в залежності від конкретного контексту і специфіки діяльності організації. Важливо враховувати, що набір функцій управління може змінюватися від одного дослідника до іншого, а також в залежності від того, як визначається сама функція управління та її складові елементи.

Планування в управлінні фінансами банківських установ є невід'ємною складовою частиною процесу управління і включає в себе ряд важливих аспектів:

- постановка цілей: планування починається з визначення конкретних цілей і завдань, які банк хоче досягти протягом певного періоду часу;
- аналіз ситуації: під час планування проводиться аналіз поточного стану ринку, економічних умов, конкурентів та внутрішніх ресурсів банку;
- розподіл ресурсів: планування включає в себе розподіл обмежених фінансових ресурсів між різними напрямками діяльності банку, такими як кредитування, інвестування, ліквідність, маркетинг тощо;
- формулювання стратегій: на основі аналізу і постановки цілей розробляються стратегії, які допомагають досягти поставлених цілей і оптимізувати використання ресурсів;
- визначення горизонту планування: залежно від економічних умов і ступеня нестабільності ринку, банк визначає період, на який буде проводитися планування. У сучасних умовах цей період може бути скорочений до одного року з помісячною або кварталною розбивкою;

- постійний моніторинг і коригування: планування - це не статичний процес, і він вимагає постійного моніторингу результатів і, за необхідності, коригування стратегій і дій.

У сучасних умовах, з урахуванням нестабільності економічного середовища, банки частіше вдаються до короткострокового планування з метою більш ефективного реагування на зміни на ринку та забезпечення конкурентоспроможності.

Багаторівневий підхід до планування в банківській діяльності є досить поширеним серед науковців і практиків. Відповідно до цього підходу, планування в банку може бути розділене на кілька рівнів (табл. 1.1):

Таблиця 1.1

Планування в банківській установі як багаторівневий процес

Рівні планування	Види планування	Зміст планів
1	Стратегічне	Цей рівень визначає загальні напрямки розвитку банку на довгострокову перспективу, зазвичай на період від п'яти до десяти років. Включає в себе визначення місії, цілей, стратегічних напрямків та стратегічних ініціатив, необхідних для досягнення цих цілей.
2	Тактичне	На цьому рівні визначаються конкретні дії та заходи, які необхідно вжити для реалізації стратегічних цілей. Тактичне планування зазвичай охоплює період від одного до п'яти років і включає в себе плани заходів і програм, бізнес-плани підрозділів, маркетингові плани, плани розвитку продуктів тощо.
3	Фінансове	На цьому рівні проводиться конкретизація показників і цілей, що стосуються фінансових ресурсів банку. Включає в себе планування фінансових потоків, бюджетування, прогнозування прибутків та витрат, управління ліквідністю та капіталом.

Джерело: власна розробка

Кожен з цих рівнів планування має свою важливість і взаємодоповнюються один одного, сприяючи досягненню стратегічних цілей банку. Цей багаторівневий підхід дозволяє забезпечити цільову орієнтованість та системність у плануванні діяльності банку. Кожен рівень планування взаємодіє з іншими, сприяючи досягненню загальних цілей банку і забезпечуючи системність у вирішенні завдань. Такий підхід допомагає

забезпечити злагодженість між стратегічними напрямками розвитку, тактичними діями та фінансовими можливостями банку.

Наступний опис фінансового плану в банківських установах досить вичерпний і точно відображає його складові та особливості:

- план портфеля активів, пасивів і послуг: ця частина фінансового плану визначає структуру активів та пасивів банку, а також орієнтацію на надання певних фінансових послуг. Вона містить інформацію про розподіл фінансових ресурсів, активів, які банк має в своєму портфелі, види послуг, що надаються клієнтам тощо;

- план доходів і витрат (бюджету) або Звіт про прибутки і збитки: Ця частина визначає очікувані доходи та витрати банку на певний період. Вона включає інформацію про прогнозовані витрати на операційну діяльність, витрати на проценти та інші фінансові зобов'язання, а також очікувані доходи від різних джерел, таких як відсоткові ставки, комісійні внески тощо;

Обидві частини взаємодіють між собою, оскільки інформація, що міститься в одній частині, впливає на формування планування в іншій частині. Цей взаємозв'язок дозволяє банку ефективно використовувати свої фінансові ресурси та досягати стратегічних цілей.

Опис прогнозування та моделювання в контексті фінансового планування в банківських установах досить точно відображає суть цих процесів:

- прогнозування: це процес аналізу та оцінки майбутніх економічних явищ і подій на основі наукових методів та статистичних даних. Прогнозування дозволяє банкам робити осмислені рішення на майбутнє, враховуючи потенційні ризики та можливості;

- моделювання: це процес побудови математичних або статистичних моделей, що відображають різні аспекти діяльності банку. Ці моделі дозволяють аналізувати різні сценарії та їхні впливи на фінансові показники, що допомагає приймати обґрунтовані рішення.

Інформація, отримана в результаті прогнозування і моделювання, стає важливою складовою фінансового плану, оскільки допомагає управлінцям банку приймати обґрунтовані рішення та планувати діяльність у майбутньому.

Важливою є участь всіх підрозділів банку у процесі фінансового планування, а також необхідність колегіальних обговорень для розробки плану. Проте, також важливо забезпечити, щоб керівництво банку мало чітке розуміння стратегічних цілей і завдань установи, а також здійснювало ефективний контроль за процесом планування.

Успішне фінансове планування вимагає активної участі керівництва, яке повинно мати ясне стратегічне бачення і здатність координувати різні аспекти діяльності банку. Крім того, важливо, щоб підрозділи, відповідальні за планування, були належним чином організовані і забезпечені необхідною інформацією та аналітичними засобами для ефективної роботи.

Плановий процес повинен бути динамічним і адаптивним, здатним швидко реагувати на зміни в економічному середовищі і стратегічній спрямованості банку. Тільки завдяки взаємодії всіх рівнів управління та належному керівництву процесом планування банк може досягти успіху та ефективно реалізувати свої стратегічні цілі.

Функція організації у фінансовому управлінні дійсно відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності реалізації фінансового плану. Організація включає в себе створення оптимальної структури управління, розподіл відповідальності та повноважень між працівниками, а також встановлення чітких правил і процедур для здійснення фінансової діяльності.

Регулювання, у свою чергу, важливе для забезпечення стабільності фінансової системи та досягнення поставлених цілей. Ця функція включає в себе вплив на фінансові процеси і параметри з метою усунення відхилень від запланованих показників. Регулювання може відбуватися через впровадження коригувальних заходів, встановлення нових правил або

процедур, а також за допомогою моніторингу та аналізу фінансової діяльності для вчасного виявлення потенційних проблем і їхнього вирішення.

Узгоджена робота функцій організації та регулювання є ключовою для забезпечення ефективного фінансового управління та досягнення стратегічних цілей банківської установи.

Координування та стимулювання є важливими функціями у фінансовому управлінні. Координування включає у себе забезпечення гармонійної взаємодії між різними підрозділами та працівниками банківської установи з метою досягнення загальних цілей і завдань. Це означає встановлення чітких зв'язків та взаємозалежностей між процесами, ресурсами та людськими факторами. Координування сприяє уникненню конфліктів, забезпечує оптимальне використання ресурсів і підвищує загальну ефективність фінансового управління.

Стимулювання, у свою чергу, полягає в створенні системи мотивації для працівників фінансової служби з метою підвищення їхньої продуктивності та зацікавленості в досягненні поставлених цілей. Це може включати фінансові стимули, такі як премії та бонуси, а також нематеріальні стимули, такі як визнання досягнень, можливості професійного зростання та розвитку.

Обидві ці функції важливі для забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами та досягнення стратегічних цілей банківської установи.

Контроль є важливою функцією в фінансовому управлінні. Він забезпечує перевірку та оцінку виконання фінансових планів, ефективність використання фінансових ресурсів і досягнення поставлених цілей. Основні аспекти контролю включають:

- перевірка виконання планів: контроль дозволяє порівняти фактичні результати з плановими показниками, виявити відхилення і вжити заходів для їх виправлення;

- аналіз фінансового стану: контроль включає аналіз фінансових звітів та показників, щоб оцінити фінансовий стан банківської установи і виявити можливі ризики та проблеми;

- корекція стратегій: на основі результатів контролю можуть бути внесені зміни в стратегії і тактику фінансового управління для досягнення кращих результатів;

- виявлення додаткових резервів: контроль допомагає виявити можливості для підвищення ефективності використання ресурсів та досягнення додаткових цілей;

- аналіз впливу факторів: контроль включає аналіз факторів, що впливають на фінансову діяльність банківської установи, щоб врахувати їх при подальшому плануванні і управлінні.

Отже, контроль є важливим інструментом для забезпечення ефективного фінансового управління і досягнення стратегічних цілей банківської установи.

Використання бухгалтерсько-статистичного методу для оцінки ефективності роботи банку дійсно дозволяє забезпечити оперативний контроль за його фінансовим станом. Цей метод ґрунтується на аналізі сукупності фінансових показників, які можуть включати різноманітні коефіцієнти та інші показники з граничними значеннями.

Проте, важливо зауважити, що відхилення від граничних значень коефіцієнтів може служити лише сигналом про можливі проблеми в фінансовій діяльності банку. Справжнє розуміння ситуації вимагає аналізу причин, що призвели до цих відхилень. Це може бути викликано різними факторами, такими як недоліки в управлінні, зміни в економічному середовищі або недоліки в плануванні.

Тому керівництво повинно зосередитися не лише на самому факті відхилення, але й на аналізі його причин. Це дозволить приймати ефективні рішення для вирішення виявлених проблем та запобігання їх повторенню у майбутньому. Аналіз причин відхилень є ключовим елементом в управлінні

фінансовою діяльністю банку і дозволяє покращувати його ефективність та стійкість до ризиків.

Фінансовий аналіз включає в себе оцінку фінансових результатів та фінансового стану банку на різних етапах його діяльності. Цей процес передуює прийняттю рішень щодо фінансових питань і забезпечує необхідну інформацію для цього. Фінансовий аналіз допомагає виявити сильні та слабкі сторони фінансової діяльності банку, а також ідентифікувати потенційні ризики та можливості.

Порівняння та аналіз фінансових даних стимулюють процес прийняття рішень, що може сприяти удосконаленню фінансової стратегії банку та вдосконаленню фінансового управління в цілому. Фінансовий контроль, що включає в себе облік, оцінку та аналіз, є необхідним елементом для забезпечення ефективності фінансового планування та вирішення фінансових проблем, які можуть виникнути в процесі діяльності банку. Таким чином, фінансовий аналіз є важливою складовою частиною фінансового управління банку і сприяє його стабільності та успішності.

Об'єкти управління в діяльності банківської установи включають різноманітні аспекти, які безпосередньо чи опосередковано підлягають впливу фінансового управління. Основними об'єктами управління банківською установою є:

фінансові ресурси: це включає грошові кошти, активи та пасиви банку, його капітал, резерви та інші фінансові інструменти, що становлять основу для здійснення фінансової діяльності;

клієнти: банківська установа має взаємодіяти з клієнтами, включаючи фізичних осіб, підприємства та інші фінансові установи. Управління відносинами з клієнтами, їхніми потребами і вимогами є важливим аспектом фінансового управління.

інвестиції: банківські установи здійснюють інвестиційну діяльність, вкладаючи кошти в різні види активів, включаючи цінні папери, нерухомість, позики та інші інвестиційні об'єкти.

ризиками: управління ризиками є важливою складовою частиною фінансового управління банку. Це включає ризики кредитування, ринкові ризики, ризики ліквідності та інші види ризиків, які можуть впливати на фінансовий стан установи;

персонал: ефективне управління персоналом, його навчання, мотивація та розвиток є важливими аспектами фінансового управління для забезпечення успішної діяльності банку.

Отже, об'єкти управління банківською установою включають фінансові ресурси, клієнтів, інвестиції, ризики та персонал, які всі разом визначають фінансову діяльність та результативність банку.

1.2. Інформаційне забезпечення фінансового планування діяльності банківської установи

Фінансове управління в банківській установі є значно більш комплексним процесом порівняно з управлінням фінансами на підприємстві. Фінансове управління в банку належить до стратегічного рівня управління і включає в себе різноманітні аспекти, такі як управління ліквідністю, управління фінансовими ризиками, управління прибутковістю та ефективністю операцій.

Управління ліквідністю банку полягає у забезпеченні належного рівня готівкових та ліквідних активів для покриття вимог клієнтів та інших фінансових зобов'язань у будь-який момент часу. Управління фінансовими ризиками включає у себе аналіз, оцінку та керування різними видами ризиків, такими як кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий ризик та оперативний ризик, з метою зменшення негативного впливу цих ризиків на фінансову стабільність та прибутковість банку.

Управління прибутковістю та ефективністю операцій включає в себе пошук шляхів максимізації прибутку та оптимізації витрат шляхом аналізу та вдосконалення бізнес-процесів та стратегій банку. Управління фінансами

банку є невід'ємною частиною загального управління банківською установою, спрямованого на досягнення її стратегічних цілей, забезпечення фінансової стійкості та високої ефективності діяльності.

Об'єктами фінансового управління в банківській установі можуть бути такі аспекти, як:

- операції банківської установи: Це включає в себе управління активами та пасивами банку, формування капіталу, проведення активних та пасивних операцій, а також комісійно-посередницькі операції, такі як брокерські послуги, управління активами та інше;

- ліквідність і фінансові ризики: Це включає аналіз та управління різними видами ризиків, такими як відсотковий ризик, валютний ризик, кредитний ризик, ризик ліквідності, ризик країни та інші, з метою зменшення їх впливу на фінансову стійкість банку та максимізації його результативності.

- фінансові результати: це включає в себе моніторинг та аналіз фінансових показників, таких як доходи, видатки, прибуток, рентабельність, з метою оцінки ефективності діяльності банку та прийняття рішень щодо подальшого розвитку.

Ці аспекти є важливими для забезпечення фінансової стійкості та успішності банківської установи. Розуміння та ефективне управління ними дозволяє банку зберігати конкурентоспроможність на ринку та досягати стратегічних цілей.

У сучасних умовах розвитку банківської діяльності головним завданням є забезпечення фінансової стійкості та збереження довіри вкладників шляхом мінімізації ризиків та отримання достатнього рівня прибутку. Для досягнення цих цілей банки використовують різноманітні методи, прийоми та стратегії, які можна узагальнити наступним чином:

Ризикове управління: Банки активно використовують методи ризикового управління для ідентифікації, оцінки та управління різними

видами ризиків, такими як кредитний, ліквідності, ринковий, оперативний та інші.

Диверсифікація портфеля: Банки стежать за різноманіттям своїх активів та пасивів, щоб зменшити загальний ризик. Це може включати розподіл ресурсів між різними видами кредитів, інвестицій та фінансових інструментів.

Управління ліквідністю: Банки стежать за своєю ліквідністю, тобто здатністю швидко конвертувати активи в готівку, щоб виконати фінансові зобов'язання. Це важливо для забезпечення фінансової стабільності та виконання вимог регуляторів.

Аналіз та прогнозування: Банки активно використовують аналітичні методи для аналізу фінансових даних та прогнозування майбутніх трендів, що допомагає приймати обґрунтовані рішення щодо управління активами і пасивами.

Інновації та нові підходи: Банки постійно розвивають нові стратегії та підходи до управління, використовуючи сучасні технології та аналітичні інструменти для оптимізації своєї діяльності.

Успішне вирішення цих складних завдань вимагає постійного вдосконалення та адаптації до змін в економічному середовищі та регулятивних умовах.

Давайте розглянемо ключові принципи успішного управління активами і пасивами в банківській діяльності:

1. Роль ефективного управління: Ефективне управління активами і пасивами визначається як ключовий фактор для забезпечення стабільності, надійності, ліквідності та прибутковості банку. Це означає, що оптимальне використання ресурсів та управління ризиками є критичними для успіху банку.

2. Удосконалення систем та форм управління: у контексті жорсткої конкуренції банки постійно шукають нові та ефективніші способи управління

активами і пасивами. Це може включати в себе впровадження нових технологій, вдосконалення процесів та стратегій управління ризиками.

3. Швидке оволодіння знаннями: у банківській сфері швидке оволодіння нагромадженими знаннями та техніками управління активами і пасивами є критично важливим. Банки повинні бути готові реагувати на зміни на ринку та регуляторному середовищі швидко та ефективно.

4. Пошук нових рішень: у динамічному середовищі банки повинні постійно шукати нові та інноваційні рішення для управління активами і пасивами. Це може включати в себе розробку нових продуктів та послуг, а також вдосконалення процесів управління ризиками.

5. Виграш у конкурентному середовищі: ефективне управління активами і пасивами дозволяє банкам отримувати конкурентні переваги, що дозволяє їм привертати клієнтів, забезпечувати стабільність та зростання прибутків.

6. Життєдіяльність банку: успіх та життєдіяльність банку залежать від ефективності його управління активами і пасивами. Здатність банку ефективно реагувати на зміни на ринку та управляти ризиками є вирішальними факторами для його успіху.

Управління активами і пасивами є ключовою складовою стратегічного планування банківської установи. Це важлива частина процесу визначення довгострокових цілей та шляхів розвитку банку, а також планування комплексу заходів для їх досягнення.

Орієнтація на прибуток є основним принципом діяльності комерційного банку, і ефективне управління активами і пасивами грає ключову роль у забезпеченні прибутковості. Рішення щодо структури активів і пасивів, а також ефективне управління витратами, мають велике значення для досягнення цих цілей.

Основні завдання банку у сфері управління активами і пасивами пов'язані зі створенням стабільної бази доходів. Це передбачає розвиток традиційних банківських послуг та забезпечення довгострокового та

комплексного обслуговування клієнтів. Важливою є також адаптація до змін на ринку та вимог клієнтів, що дозволяє банку залишатися конкурентоспроможним і забезпечувати стабільність прибутковості в майбутньому.

Так, досягнення надійності та стабільності є ключовими завданнями управління банком на довгострокову перспективу. Надійність банку визначається не лише його фінансовою стійкістю в конкретний момент, але й його здатністю забезпечити цю стійкість протягом тривалого періоду часу.

Ключовими критеріями надійності є:

- об'єм власного капіталу: достатній рівень власного капіталу є важливим для забезпечення фінансової стійкості банку та його здатності витримати негативні впливи зовнішніх факторів.

- якість активів: вона визначається рівнем ризику, пов'язаного з кредитним портфелем банку та його інвестиціями. Надійний банк має диверсифікований та якісний портфель активів.

- ліквідність: здатність банку швидко конвертувати активи в готівку для виконання фінансових зобов'язань є ключовою для його надійності та стабільності.

- прибутковість: надійність банку також визначається його прибутковістю та здатністю забезпечити стабільний потік доходів.

- якість управління: ефективне управління банком, зокрема управління активами і пасивами, грає важливу роль у забезпеченні його надійності та стабільності.

Завдання щодо досягнення надійності банку включають ретельне врахування всіх цих факторів та прийняття стратегічних рішень для їх забезпечення. Тільки враховуючи всі аспекти надійності можна забезпечити стабільність та довіру вкладників до банку.

Роль банків у розв'язанні загальногосподарських завдань і розвитку економіки є надзвичайно важливою. Банки виступають не лише як фінансові

посередники, а й як ключові учасники економічних процесів, що впливають на рівень виробництва, інвестицій та споживчої активності.

Основні способи, якими банки сприяють розвитку економіки, включають:

- кредитування підприємств: банки надають кредити підприємствам для розвитку їхньої діяльності, модернізації виробництва, запуску нових проектів тощо. Це сприяє стимулюванню росту виробництва та створенню нових робочих місць.

- фінансування інвестиційних проектів: Банки фінансують інвестиційні проекти у різних секторах економіки, що сприяє розвитку інфраструктури, технологічного прогресу та підвищенню конкурентоспроможності.

- мобілізація фінансових ресурсів: Банки залучають фінансові ресурси від вкладників та інвесторів і направляють їх на інвестиції та розвиток економіки.

- створення фінансових інструментів: Банки розробляють нові фінансові інструменти, які сприяють розширенню доступу до фінансових послуг та підтримці підприємництва та інновацій.

- стабілізація фінансової системи: банки грають важливу роль у забезпеченні стабільності фінансової системи та підтримці стабільності грошової одиниці.

Усі ці функції банків допомагають сприяти економічному зростанню, стабільності та процвітанню економіки в цілому. Таким чином, активна участь банків у економічних процесах є важливою складовою розвитку економіки країни.

Ці принципи управління активами і пасивами є ключовими для забезпечення ефективного та стійкого функціонування банку. Розглянемо кожен з них більш детально:

Науковість: Управління активами і пасивами має базуватися на наукових дослідженнях, методології та емпіричних даних. Використання

наукових методів дозволяє банкам приймати обгрунтовані рішення та оптимізувати свою діяльність.

Комплексність: Управління активами і пасивами повинно охоплювати всі аспекти фінансової діяльності банку, включаючи ризики, доходи, витрати та ліквідність.

Системність: Управління повинно бути систематичним та охоплювати всі етапи процесу від аналізу до виконання.

Об'єктивність: Рішення щодо управління активами і пасивами повинні базуватися на об'єктивних даних та аналізі, а не на особистих переконаннях чи інтуїції.

Точність та достовірність: Враховуючи важливість прийняття точних та достовірних даних, управління активами і пасивами вимагає високого рівня аналітичної точності та достовірності інформації.

Дійовість: Рішення повинні бути ефективно виконані та спрямовані на досягнення поставлених цілей.

Єдність планів: Всі рішення повинні бути узгоджені та спрямовані на досягнення загальних стратегічних цілей банку.

Оперативність: Управління повинно бути здатним швидко реагувати на зміни на ринку та внутрішні фактори.

Зацікавленість: Управління повинно бути зацікавленим у досягненні успіху та максимізації прибутків, якості обслуговування клієнтів та забезпеченні стійкості банку.

Демократизм: Управління повинно бути відкритим та доступним для всіх зацікавлених сторін, з урахуванням інтересів клієнтів, вкладників та інших учасників ринку.

Ефективність: Управління повинно спрямовуватися на досягнення максимальної ефективності та оптимального використання ресурсів.

Ліквідність є критичним аспектом фінансового управління для банків, оскільки вона визначає їхню здатність вчасно виконувати фінансові зобов'язання. Основні аспекти ліквідності банку включають:

Структура та стабільність депозитної бази: Якість та стабільність депозитної бази впливають на ліквідність банку, оскільки депозити є одним з основних джерел залучення коштів.

Достатність капіталу: Висока капіталізація банку забезпечує йому додаткову гарантію виконання фінансових зобов'язань та збільшує довіру клієнтів та контрагентів.

Якість активів: Якість активів, таких як кредити та інвестиції, також впливає на ліквідність банку. Недостатня якість активів може призвести до неспроможності реалізувати їх у разі потреби.

Репутація банку: Добра репутація банку сприяє здатності запозичення коштів на ринку та забезпечує довіру клієнтів та контрагентів.

Зовнішні фактори: Ліквідність банку також залежить від загальнооекономічних та ринкових чинників, таких як грошово-кредитна політика, стан грошового ринку, доступність фінансування в центральному банку та регулятивні обмеження.

Банк вважається ліквідним, якщо він може забезпечити постійне виконання своїх зобов'язань без перешкод. Для досягнення цього, банк повинен мати доступ до ліквідних активів, що можуть бути швидко реалізовані у разі потреби, або до можливості запозичення коштів на ринку. Важливою є також можливість ефективно управляти ліквідністю, враховуючи змінні умови ринку та внутрішні фактори банку.

Ліквідність банку та ліквідність його балансу є важливими аспектами фінансової стійкості та функціонування банку. Давайте розглянемо ці поняття докладніше:

Ліквідність балансу банку: Це співвідношення між активами та пасивами банку на конкретну дату. Ліквідність балансу визначається збалансованістю між строками та сумами погашення активів та строками та сумами виконання зобов'язань банку. Це важливий показник, який вказує на здатність банку виконати свої фінансові зобов'язання на певну дату.

Ліквідність активів банку: Це здатність активів банку швидко та без суттєвого зниження вартості перетворюватися в грошову форму. Ліквідні активи включають готівку, еквіваленти готівки, короткострокові фінансові інструменти тощо. Цей показник важливий для забезпечення ліквідності банку та здатності виконати поточні фінансові зобов'язання.

Отже, ліквідність банку визначається як ліквідність його балансу, так і ліквідність його активів. Важливо мати збалансований підхід до управління ліквідністю, щоб забезпечити стабільне та ефективне функціонування банку в умовах фінансової нестабільності та ризиків.

Попит на ліквідні засоби у банках може зростати з різних причин, які ви перерахували:

Зняття коштів клієнтами: Коли клієнти банку вирішують зняти свої кошти з банківських рахунків, це може призвести до збільшення попиту на ліквідні засоби. Такі ситуації можуть виникати внаслідок різних факторів, включаючи паніку на ринку або втрату довіри до банку.

Надходження кредитних заявок: Якщо банк отримує багато кредитних заявок і вирішує задовольнити їх, це може вимагати додаткових ліквідних засобів для надання кредитів.

Погашення заборгованості за позиками: Коли настають строки погашення позик, які були видані банком, банк може потребувати додаткових ліквідних засобів для виконання цих платежів.

Платежі до бюджету: Настання термінів платежів до бюджету (наприклад, податки або інші обов'язкові платежі) може змусити банк збільшити свою ліквідність для виконання цих платежів.

Виплата дивідендів акціонерам: Коли банк вирішує виплатити дивіденди своїм акціонерам, це може призвести до збільшення попиту на ліквідні засоби для забезпечення цих виплат.

Управління ліквідністю є важливою складовою функціонування будь-якого банку, і банки зазвичай мають стратегії та процедури для забезпечення належного рівня ліквідності в умовах змінного попиту на кошти.

Потреба в ліквідних коштах може виникати як в результаті пасивних операцій банку, так і внаслідок активних операцій. Давайте розглянемо це більш детально:

Пасивні операції банку: Потреба в ліквідних коштах може виникати при здійсненні пасивних операцій, таких як зняття коштів клієнтами з їх банківських рахунків або погашення зобов'язань банку перед вкладниками або іншими кредиторами. Це може вимагати додаткових ліквідних засобів для забезпечення платежів учасникам банківської системи.

Активні операції банку: Потреба в ліквідних коштах також може виникати в результаті активних операцій банку, наприклад, видачі нових кредитів або пролонгації вже існуючих кредитів. Якщо рішення про розміщення коштів приймається раніше, ніж знайдено відповідні джерела фінансування, банк може зіштовхнутися з нестачею ліквідності та потребою в додаткових ліквідних коштах для покриття цих операцій.

Управління ліквідністю є ключовим завданням для банків з метою забезпечення стабільності та ефективності їхньої діяльності в умовах змінного фінансового середовища. Банки розвивають стратегії та механізми для забезпечення належного рівня ліквідності, щоб вони могли вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання.

внутрішні та зовнішні джерела поповнення ліквідних коштів є важливими для забезпечення ліквідності банку. Давайте розглянемо їх докладніше:

Внутрішні джерела поповнення ліквідних коштів:

Накопичені ліквідні активи: Це грошові кошти та інші ліквідні активи, які банк може мати на балансі. Наприклад, це можуть бути готівка, еквіваленти готівки, короткострокові фінансові інструменти.

Перетворення активів в ліквідну форму: Банк може автоматично конвертувати деякі активи у ліквідну форму, коли настає строк погашення кредитів або цінних паперів, коли відбувається сплата відсотків за користування кредитом, або коли повертається дебіторська заборгованість.

Зовнішні джерела поповнення ліквідних коштів:

Продаж активів: Банк може продати деякі забезпечені активи або інші інвестиції для отримання ліквідних коштів.

Доходи від недепозитних банківських послуг: Це можуть бути комісійні від операцій з обслуговування рахунків, операції з кредитними картками, а також інші банківські послуги, які приносять дохід банку.

Залучення депозитів від фізичних та юридичних осіб: Банк може привлекти депозити від клієнтів для забезпечення ліквідності та фінансування своєї діяльності.

Запозичення коштів на грошовому ринку: Банк може залучити кредити на грошовому ринку, якщо він потребує додаткових ліквідних коштів для своєї діяльності.

Знання і розуміння цих джерел допомагає банку ефективно управляти своєю ліквідністю та забезпечувати необхідний рівень готівки та ліквідних активів для виконання фінансових зобов'язань.

Розглянемо докладніше ряд факторів, які впливають на вибір зовнішніх джерел поповнення ліквідних коштів для банку:

Доступність: Банк оцінює доступність різних джерел фінансування і обирає ті, які є доступними на ринку та можуть бути швидко залучені.

Відносна вартість коштів: Банк аналізує вартість запозичення коштів на різних джерелах та обирає ті, які найбільш вигідні для нього з фінансової точки зору.

Терміновість та тривалість потреби в ліквідних засобах: Банк оцінює, на який термін йому потрібні ліквідні кошти та обирає джерела фінансування, які відповідають його потребам у строці та тривалості.

Правила регулювання та обмеження: Банк дотримується правил та обмежень, встановлених регуляторами, при виборі джерел поповнення ліквідності.

Ризик зміни відсоткових ставок: Банк ураховує ризик зміни відсоткових ставок на ринку при виборі зовнішніх джерел фінансування. Це може вплинути на вартість та доступність позик.

Основні джерела запозичення ліквідних коштів, які банки використовують, включають міжбанківські позики, угоди РЕПО, депозитні сертифікати, позики в євровалюті та рефінансування операцій центральним банком.

Проте, варто зауважити, що користування зовнішніми джерелами поповнення ліквідності супроводжується ризиком зміни відсоткових ставок та може виявитися дорожчим у порівнянні з іншими методами. Крім того, у разі проблем з ліквідністю, банку може бути важко знайти кредитора, а вартість позики може значно зрости.

Управління банківськими ризиками є ключовим аспектом діяльності будь-якого банку. Це важливо для забезпечення стійкості, надійності та успішності банківського бізнесу. Основні види ризиків, з якими стикаються банки, включають кредитний ризик, ринковий ризик, ліквіднісний ризик, операційний ризик, технологічний ризик, репутаційний ризик та правовий ризик.

Управління ризиками в банківській сфері передбачає впровадження стратегій, процедур, технічних та фінансових інструментів для ідентифікації, оцінки, моніторингу та зменшення ризиків. Це може включати розробку політик та процедур, використання ризик-аналізу та моделювання, створення внутрішніх контрольних систем, диверсифікацію портфеля активів та залучення резервів.

Ризик-менеджмент у банківській сфері є системним підходом до управління ризиками, який враховує всі аспекти банківської діяльності та взаємодію різних видів ризиків. Це дозволяє банку ефективно виявляти, оцінювати та керувати ризиками, що дозволяє йому забезпечити стійкість у будь-яких умовах ринку та економічного середовища.

Отже, правильне управління банківськими ризиками вимагає постійного моніторингу, аналізу та вдосконалення процедур та стратегій, щоб забезпечити стійкість та успішність банківської діяльності.

Розуміння ризику та невизначеності в контексті банківської діяльності відображає сутність фінансового менеджменту в цьому секторі. Ризик, як ви правильно вказали, пов'язаний з невизначеністю майбутніх подій або їх наслідків, і для банків це може включати такі фактори, як зміни в рівні процентних ставок, коливання валютних курсів, непередбачувані зміни у платоспроможності клієнтів тощо.

Управління ризиками у банківській діяльності полягає у визначенні, оцінці та зменшенні цих ризиків з метою забезпечення фінансової стійкості та мінімізації втрат. Банки використовують різноманітні стратегії та інструменти, такі як диверсифікація портфеля, страхування, розробка політик ризик-менеджменту та використання ризик-аналізу для ефективного управління ризиками.

Розуміння та ефективне управління ризиками є ключовими для забезпечення успішності та стійкості банківської установи в умовах невизначеності та змін на фінансових ринках.

Визначення та управління ризиками може бути спрощено, якщо докладно аналізувати очікувані зміни та виявляти джерела непередбачуваних змін. Дійсно, непередбачувані зміни часто є основним джерелом ризику для банківських установ.

Управління ризиками включає в себе розвиток та використання різноманітних методів та інструментів для виявлення, оцінки та керування ризиками. Математичні моделі і статистичні методи грають важливу роль у цьому процесі, дозволяючи банкам прогнозувати можливі наслідки різних сценаріїв та приймати обґрунтовані рішення.

Використання різних методів аналізу мікроекономічних та макроекономічних факторів дозволяє банкам краще розуміти середовище, в

якому вони працюють, та адаптувати свої стратегії та процедури управління ризиками для зменшення негативних наслідків непередбачуваних подій.

В оцінці ризику фінансового інструменту важливо розглядати його як окремий ризик та як складову частину портфелю. Якщо розглядати актив чи пасив окремо, то можна зрозуміти його потенційні ризики та можливості незалежно від інших елементів портфелю. Однак розглядання їх як частини портфелю дозволяє враховувати взаємодію між різними фінансовими інструментами та їх вплив на загальний ризик портфелю.

Ризик також можна розглядати як шанс одержати прибуток або збиток від інвестування в певний проект. Це може бути високоризикована чи низькоризикована інвестиція, залежно від ймовірності отримання прибутку та можливих втрат.

Крім того, ризик часто розглядають як зростаючу функцію часу. Це означає, що чим довший строк інвестиції, тим більше ризику пов'язано з нею, оскільки можливість виникнення непередбачуваних подій зростає з часом. Тому інвестори, які вкладають свої кошти на тривалий строк, часто очікують вищої винагороди за ризик, який вони беруть на себе.

Фінансові ризики складають найчисленнішу групу ризиків у банківській діяльності і є ключовими для управління в банківському секторі. Вони визначаються можливістю виникнення фінансових втрат через непередбачені зміни в різних фінансових параметрах, таких як валютні курси, ставки, ринкові ціни тощо.

До основних фінансових ризиків, які виникають у банківській діяльності, входять:

Валютний ризик: пов'язаний з можливими втратами через зміни валютних курсів.

Кредитний ризик: передбачає можливість невиконання клієнтом своїх фінансових зобов'язань перед банком.

Інвестиційний ризик: впливає з можливих втрат, пов'язаних з інвестуванням у цінні папери або інші активи.

Ринковий ризик: пов'язаний з коливаннями на фінансових ринках, що може призвести до втрат через зміни цін на активи чи пасиви банку.

Ризик ліквідності: виникає, коли банк не може виконати свої фінансові зобов'язання через недостатню ліквідність.

Ризик зміни відсоткових ставок: передбачає можливі втрати через зміни рівня відсоткових ставок на ринку.

Інфляційний ризик: пов'язаний з можливими втратами від знецінення грошових активів через інфляцію.

Ці ризики потребують постійного моніторингу та управління для забезпечення фінансової стійкості та надійності банку.

Так, кредитний ризик є одним з найважливіших у банківській діяльності і визначається можливістю невиконання позичальниками своїх фінансових зобов'язань перед банком. Один з аспектів кредитного ризику - галузевий ризик, який пов'язаний з нестабільністю галузі, до якої належить позичальник. Методи вимірювання галузевого ризику, такі як бета-ризик, допомагають оцінити рівень коливань або відхилень у фінансових результатах галузі від загальної тенденції розвитку ринку або економіки в цілому.

Показник бета вказує на ступінь залежності фінансових результатів галузі від загальної ринкової тенденції. Якщо бета дорівнює 1, це означає, що фінансові результати галузі повністю відтворюють рухи ринку. Більшість галузей мають бета менше за 1, що свідчить про меншу мінливість у порівнянні з ринком, але деякі галузі можуть мати бета більше за 1, що показує їхню вищу мінливість.

Отже, показник бета є важливим інструментом для оцінки галузевого ризику і допомагає банкам приймати обґрунтовані рішення щодо кредитування позичальників з різних секторів економіки.

Так, ризик незбалансованої ліквідності є важливим аспектом у банківській діяльності і виникає внаслідок можливості непокриття банком своїх зобов'язань або втрати частини доходів через надмірну кількість

високоліквідних активів. Цей ризик може бути розглянутий як два окремі аспекти: ризик недостатньої ліквідності та ризик надмірної ліквідності.

Ризик недостатньої ліквідності виникає, коли банк не може швидко забезпечити достатню кількість ліквідних активів для виконання своїх поточних зобов'язань. З іншого боку, ризик надмірної ліквідності виникає, коли банк має надмірну кількість ліквідних активів, які можуть бути недоінвестовані та не приносити достатнього доходу.

Оцінка ризику ліквідності є складним завданням, оскільки на неї впливає багато факторів, більшість з яких банк не може контролювати. Для контролю за рівнем ліквідності часто використовуються спеціальні показники, такі як ліквідність каси та показники ліквідності активів і пасивів. Ці показники допомагають банкам визначити свій рівень ліквідності та приймати відповідні управлінські рішення. Більшість цих показників також регулюються центральними банками країн як частина їхнього монетарного політики.

Так, ризик інфляції є важливим аспектом для банків та їх клієнтів, оскільки він може вплинути на купівельну спроможність грошових коштів та вартість активів.

З одного боку, банки можуть скористатися високими темпами інфляції для підвищення доходності своїх операцій. Швидка інфляція може сприяти зростанню прибутків банків через збільшення обсягів кредитування та відсоткових ставок. Більші виплати відсотків з кредитів можуть збільшити доходи банків.

З іншого боку, ризик інфляції також може мати негативний вплив на банки. Знецінення грошових коштів може призвести до зменшення вартості їх активів, таких як грошові еквіваленти та цінні папери. Крім того, зниження купівельної спроможності клієнтів може призвести до збільшення кількості непогашених кредитів та збитків з боргів.

Таким чином, банки повинні уважно враховувати ризик інфляції при формуванні своєї стратегії та управлінні ризиками. Вони можуть

використовувати різні інструменти, такі як деривативи та інвестиції в активи, які можуть захистити їх від негативних наслідків високої інфляції.

Так, ризик неплатоспроможності є ключовим аспектом управління ризиками для банків. Він визначає ймовірність того, що банк може не виконати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами та депозитаріями. Цей ризик є наслідком різних чинників, таких як недостатність капіталу, неплатоспроможність позичальників, зміни в економічному середовищі тощо.

Управління ризиком неплатоспроможності включає в себе ряд заходів, спрямованих на зменшення цього ризику та забезпечення фінансової стійкості банку. До таких заходів можуть належати:

Оцінка кредитного ризику: Банки повинні проводити ретельну оцінку кредитоспроможності позичальників перед наданням кредитів. Це допомагає уникнути неплатоспроможності та зменшити втрати.

Різноманіття портфеля кредитів: Диверсифікація портфеля кредитів може допомогти зменшити ризик неплатоспроможності. Розподілення кредитів між різними галузями та типами позичальників допомагає зменшити вплив можливих неплатежів.

Збільшення резервів: Банки можуть створювати резерви для покриття можливих втрат від неплатежів. Це допомагає забезпечити фінансову стійкість та знизити вплив неплатежів на фінансові показники банку.

Стратегії відновлення банківського капіталу: Банки можуть розробляти стратегії для відновлення свого капіталу в разі збитків від неплатежів. Це може включати залучення нового капіталу, продаж активів або реструктуризацію зобов'язань.

Загалом, ефективне управління ризиком неплатоспроможності є важливою складовою успішної діяльності банку і допомагає зберегти його фінансову стійкість та довіру клієнтів.

Так, цінові ризики відіграють значну роль у фінансовій діяльності банків і можуть впливати на їх прибутковість та фінансову стійкість. Основні типи цінових ризиків, які відносяться до банківської діяльності, включають:

Ризик зміни відсоткових ставок: Цей ризик виникає внаслідок змін у рівні відсоткових ставок на ринку. Банки, що мають великий портфель кредитів або інвестиційних цінностей з фіксованим доходом, можуть зазнати втрат, якщо процентні ставки зростають, оскільки це може знизити вартість їх активів. На відміну, зниження процентних ставок може зменшити прибутковість для банків з великим портфелем депозитів або кредитів з фіксованим доходом.

Валютний ризик: Цей ризик виникає внаслідок змін валютних курсів, оскільки банки здійснюють операції в різних валютах. Зміни валютних курсів можуть впливати на вартість активів і зобов'язань банку, а також на його прибутковість.

Ринковий ризик: Цей ризик пов'язаний з можливими змінами цін на фінансові активи, такі як акції, облігації, товари тощо, у зв'язку з різними факторами ринку. Банки з великим портфелем фінансових активів можуть зазнати збитків внаслідок зміни цін на ці активи.

Ефективне управління ціновими ризиками є важливою складовою фінансової стратегії банку. Для цього можуть використовуватися різноманітні інструменти та стратегії, такі як деривативні угоди, різноманітні фінансові інструменти для хеджування, диверсифікація портфеля та виваженість в управлінні активами та зобов'язаннями.

Так, хеджування є важливим інструментом для управління ціновими ризиками в банківській діяльності. Основні методи хеджування включають:

Фінансові деривативи: Банки використовують фінансові деривативи, такі як форварди, опціони, ф'ючерси та свопи, для захисту від змін цін на фінансові активи та зобов'язання. Наприклад, банк може використовувати опціони для захисту від зростання процентних ставок або валютних операцій для захисту від валютного ризику.

Хеджування портфельів: Банки можуть використовувати диверсифікацію портфеля, щоб зменшити загальний ризик. Наприклад, банк може розподілити свої інвестиції між різними видами активів або різними ринками, щоб зменшити вплив негативних змін на одному ринку або в одній галузі.

Хеджування за допомогою корпоративних структур: Банки можуть використовувати різні корпоративні структури, такі як дочірні компанії, спільні підприємства та фінансові інструменти, для управління ціновими ризиками.

Стратегії управління активами та зобов'язаннями (Asset and Liability Management, ALM): Це включає в себе виваження ризиків, розподіл активів і зобов'язань, а також управління ліквідністю для забезпечення стійкості балансу банку в умовах змінних ринкових умов.

Хеджування дозволяє банкам зменшити ризики, пов'язані зі зміною цін, валютними коливаннями та іншими факторами ринку, що можуть впливати на їх прибутковість та стабільність. Однак важливою умовою успішного хеджування є належне аналізування ризиків та ефективне використання відповідних інструментів.

Так, доходи є ключовим показником фінансової діяльності банку і мають вирішальне значення для його прибутковості та стабільності. Доходи банку складаються з різних джерел, таких як відсоткові доходи від кредитування, комісійні доходи за надання різноманітних фінансових послуг, доходи від інвестиційної діяльності та інші.

Аналіз доходів банку дозволяє зрозуміти ефективність його бізнес-моделі, ідентифікувати найбільш прибуткові напрямки діяльності та розробити стратегії для їх подальшого розвитку. Окрім того, аналіз доходів дозволяє виявити фактори, що впливають на величину доходу, такі як кон'юнктура ринку, конкуренція, процентні ставки, зміни в законодавстві тощо.

Збільшення обсягу доходів і підвищення їх рівня є важливою метою для банку. Проте це потребує ретельного аналізу та управління, оскільки доходи можуть залежати від різних факторів і ризиків. Оптимізація доходів може включати в себе розширення асортименту послуг, покращення обслуговування клієнтів, оптимізацію інвестиційного портфеля та інші стратегії.

Так, класифікація доходів на операційний та неопераційний є загально визнаною і широко використовується у фінансовій звітності банків. Давайте розглянемо ці дві категорії детальніше:

Операційний доход: Цей вид доходів включає в себе всі доходи, які заробляються банком у процесі його основної банківської діяльності. Основним джерелом операційного доходу є процентні доходи від кредитування та інші відсоткові доходи, комісійні доходи від надання різних банківських послуг (наприклад, обслуговування рахунків, видача кредитних карток, обмін валют тощо), а також доходи від іншої операційної діяльності, такої як інвестиційна діяльність.

Неопераційний доход: Ця категорія включає доходи, які не пов'язані з основною діяльністю банку. До неопераційного доходу можуть відноситися доходи від продажу нерухомості, доходи від фінансових інвестицій (наприклад, дивіденди), а також інші неопераційні виплати та прибутки.

Ця класифікація дозволяє банкам структурувати свої доходи у фінансових звітах і зрозуміти їхнє джерело та природу. Операційний доход відображає прибутковість основної бізнес-діяльності банку, тоді як неопераційний доход може бути менш стійким та залежати від різних факторів, таких як інвестиційні ринки та нерухомість. (рис. 1.2).

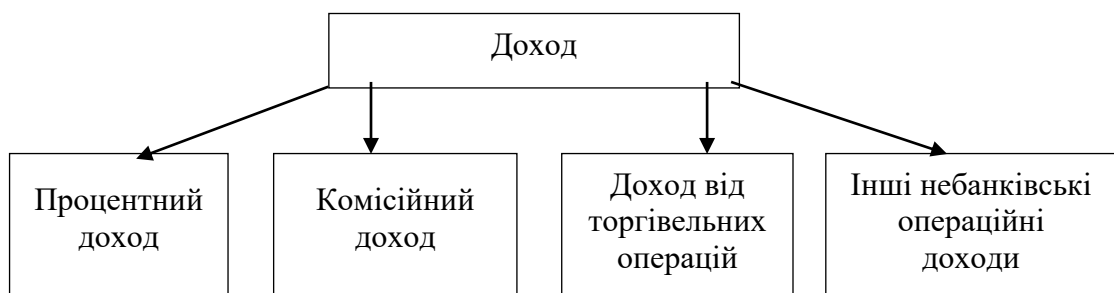

Рис. 1.2. Класифікація доходів банківської установи

Джерело: власна розробка

Давайте розглянемо основні складові доходу більш детально:

Процентний дохід: Це дохід, який банк отримує від різних видів кредитування та інвестування коштів. Це включає відсотки, отримані від кредитів, вкладів в інші банки, інвестицій у цінні папери та інші фінансові інструменти.

Комісійний дохід: Це дохід, який банк отримує за різні послуги та операції, які він надає своїм клієнтам. Це може бути оплата за розрахунково-касове обслуговування, видачу кредитів, консультації з фінансових питань, управління активами та інше.

Доход від торговельних операцій: Це дохід, який банк отримує від участі у торгівлі цінними паперами, валютою та іншими фінансовими активами на ринках. Цей дохід може включати вигоду від купівлі-продажу цінних паперів та валютних операцій.

Інші операційні доходи: Це широкий клас доходів, які не входять в попередні категорії і можуть включати дохід від операцій з нерухомістю, страхування, комісійні з видачі гарантій та інше.

Ця класифікація допомагає банкам розуміти, звідки вони отримують свій дохід і як він розподіляється між різними видами діяльності.

Найважливою роллю витрат є їх вплив на прибуток. Витрати включають в себе всі витрати, які банк поносить у процесі своєї діяльності, такі як витрати на оплату праці, матеріальні витрати, адміністративні витрати, витрати на обслуговування боргів тощо. Управління витратами є ключовим аспектом для досягнення прибутковості банку.

Ефективне управління витратами може сприяти збільшенню ефективності бізнесу і підвищенню його конкурентоспроможності. Це може

включати оптимізацію процесів, раціоналізацію витрат, використання технологій для автоматизації рутинних завдань тощо.

Важливість аналізу та контролю витрат. Банки проводять аналіз витрат для ідентифікації областей, де можна зменшити витрати або підвищити їх ефективність. Контроль витрат допомагає уникнути непотрібних витрат та зберегти ресурси для більш важливих цілей.

Вплив витрат на стабільність і ризики. Надмірні витрати можуть призвести до зменшення прибутку, а недостатні витрати можуть обмежити здатність банку до виконання своїх функцій та обслуговування клієнтів. Крім того, неконтрольовані витрати можуть стати джерелом ризику для фінансової стабільності банку.

Стратегічне планування витрат. Банки розробляють стратегічні плани витрат, спрямовані на досягнення довгострокових цілей, таких як розвиток нових продуктів і послуг, впровадження нових технологій, розширення ринків тощо.

Усі ці аспекти підкреслюють важливість ефективного управління витратами для банківських установ і їх успішної фінансової діяльності.

Узагальнена класифікація витрат банківської установи може бути представлена наступним чином:

Операційні витрати: Ця група включає витрати, пов'язані з щоденною операційною діяльністю банку, такі як зарплата персоналу, оренда приміщень, комунальні платежі, інформаційні технології, телекомунікації та інше.

Витрати на маркетинг і рекламу: Ця група включає витрати на рекламні кампанії, розвиток бренду, маркетингові дослідження, PR заходи та інші заходи, спрямовані на просування банку та його послуг на ринку.

Фінансові витрати: Сюди входять витрати, пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами, такі як проценти за позиками, виплати на депозити, комісійні витрати за користування банківськими послугами, витрати на обслуговування боргу та інші фінансові операції.

Адміністративні витрати: Ця група охоплює витрати на управління та адміністрування банку, такі як витрати на керівництво, юридичні послуги, страхування, адміністративний персонал та інші адміністративні витрати.

Інвестиційні витрати: Сюди включаються витрати, пов'язані з розвитком та модернізацією банківської установи, вкладення в інноваційні проекти, придбання нового обладнання та технологій, витрати на навчання персоналу та інші інвестиційні витрати.

Резервні витрати: Ця категорія включає витрати на формування резервів, які призначені для покриття можливих втрат, несподіваних витрат або ризиків, що виникають у зв'язку з фінансовою діяльністю банку.

Ця класифікація дозволяє виділити основні категорії витрат, які є найбільш суттєвими для банківської установи, та спрощує процес управління фінансовими ресурсами. (рис. 1.3).

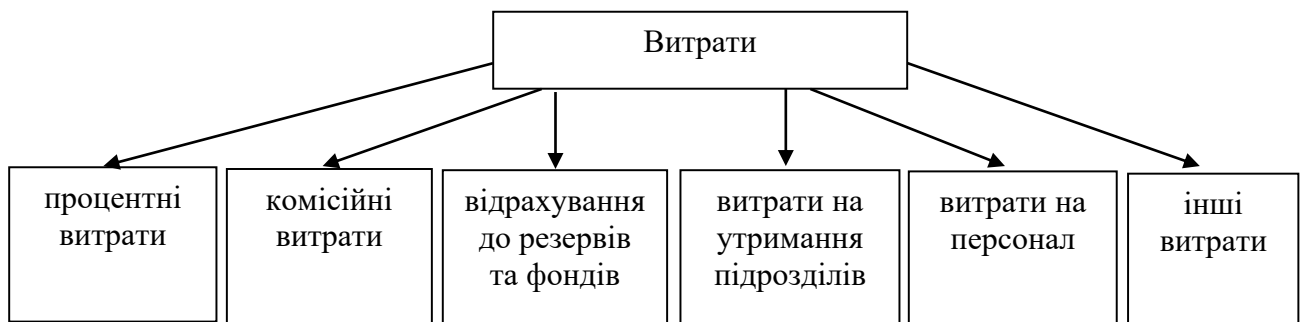

Рис. 1.3. Класифікація витрат банківської установи

Джерело: власна розробка

Так, прибуток є важливим узагальнюючим показником фінансових результатів діяльності банківської установи в умовах ринкової економіки. Отримання прибутку є не лише метою, але й необхідним чинником для забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності та подальшого розвитку банку.

Прибуток до оподаткування (балансовий прибуток) визначається як різниця між доходами та витратами банку протягом певного періоду, відображаючи фінансовий результат його діяльності. Цей показник враховує

всі грошові потоки, що виникають у процесі роботи банку, включаючи процентні доходи, комісійні витрати, витрати на операційну діяльність, а також витрати на управління та адміністрування.

Отриманий прибуток до оподаткування відображає ефективність управління ресурсами банку, його конкурентоспроможність на ринку, а також може бути використаний для подальших інвестицій у розвиток банку або виплати дивідендів акціонерам. У цілому, прибуток до оподаткування відіграє ключову роль у фінансовому аналізі банківської установи і є важливим показником її фінансової стабільності та успішності на ринку.

Прибуток є різницею між доходами та витратами банку за певний період. Доходи включають всі грошові потоки, які надходять до банку внаслідок його діяльності, такі як відсотки за кредитами, комісійні відрахування, дохід від інвестиційних операцій тощо. З іншого боку, витрати охоплюють усі ресурси, що були витрачені банком для забезпечення його діяльності, такі як витрати на операційну діяльність, витрати на управління та адміністрування, виплати відсотків за залученими ресурсами тощо.

Різниця між цими двома показниками визначає фінансовий результат діяльності банку за певний період часу. Якщо доходи перевищують витрати, то банк отримує прибуток. Зворотно, якщо витрати перевищують доходи, банк може зазнати збитків. Цей фінансовий результат є важливим показником фінансової стабільності та успішності банку, оскільки він відображає ефективність управління ресурсами та здатність банку до генерації прибутку. Через це прибуток є ключовим фактором для розвитку та подальшого функціонування банківської установи (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Класифікація прибутку банківської установи

Джерело: власна розробка

Доходи, витрати і прибуток банківської установи відображають його діяльність і можуть бути розглянуті з різних напрямків. Чистий процентний дохід є важливим показником для банків, оскільки він визначає різницю між процентними доходами, отриманими від кредитів та інших процентних активів, і процентними витратами на приваблення депозитів та інші джерела фінансування. Цей показник відображає ефективність управління процентними ресурсами банку та його здатність генерувати прибуток від процентних операцій. Крім того, чистий процентний дохід може бути розглянутий за джерелами утворення, такими як прибуток від кредитних операцій, прибуток від операцій з цінними паперами, прибуток від операцій на грошовому ринку тощо. Це дозволяє керівництву банку аналізувати ефективність різних напрямків діяльності та приймати стратегічні рішення для оптимізації доходів та забезпечення стабільного фінансового результату.

Чистий комісійний дохід є ще одним ключовим показником для банківських установ. Він визначається різницею між комісійними доходами, отриманими від надання різноманітних банківських послуг, таких як операції з платежами, управління активами, консультаційні послуги тощо, і комісійними витратами, пов'язаними з їх наданням.

Розподіл чистого комісійного доходу за видами банківських послуг дозволяє керівництву банку аналізувати ефективність кожного напрямку діяльності та приймати рішення щодо оптимізації портфеля послуг. Наприклад, якщо певний вид послуг генерує значний комісійний дохід, але вимагає значних витрат, банк може розглянути можливості для підвищення ефективності цього напрямку або зміни стратегії. Отже, аналіз чистого комісійного доходу допомагає банкам приймати обґрунтовані рішення з управління бізнесом та оптимізувати їхні фінансові результати.

Інший прибуток в банківській діяльності включає різницю між сумою операційних доходів, які не відносяться до процентних і комісійних операцій, і відповідних витрат. Це може включати такі складові, як:

- зменшення резервів по заборгованості: якщо банк може зменшити свої резерви на покриття можливих втрат заборгованість, це може призвести до додаткових доходів;

- непередбачені доходи: іноді банк може отримати непередбачені або додаткові доходи, наприклад, від продажу активів або від інвестицій;

- інші доходи і витрати: це може включати різноманітні позапланові доходи і витрати, такі як прибутки від страхових виплат, амортизація активів, податкові витрати тощо.

Аналіз іншого прибутку допомагає банку оцінити ефективність своєї діяльності поза основними джерелами доходів і витрат, а також зрозуміти, як додаткові фактори можуть впливати на його фінансові результати.

Постійний аналіз і моніторинг об'єктів фінансового управління є важливими елементами ефективного керівництва банківською установою. Цей процес дозволяє керівництву отримувати актуальну інформацію про фінансовий стан банку та вчасно реагувати на зміни, а саме:

- вчасно виявляти проблеми та ризики: систематичний аналіз даних дозволяє виявляти потенційні проблеми та ризики, які можуть виникнути в діяльності банку. Це дозволяє керівництву реагувати на них до того, як вони спричинять серйозні проблеми;

- оцінювати ефективність стратегій і політик: аналіз фінансових даних допомагає визначити, наскільки ефективні стратегії та політики банку. Це дає змогу коригувати їх у випадку потреби і вдосконалювати ділові процеси;

- планувати майбутні дії: на основі аналізу даних можна розробити плани та стратегії на майбутнє, спрямовані на підвищення фінансової стійкості та досягнення стратегічних цілей;

- підвищувати прозорість та відповідальність: моніторинг фінансових об'єктів допомагає підвищувати прозорість діяльності банку перед зацікавленими сторонами, такими як акціонери, клієнти та регулятори, і сприяє підвищенню рівня відповідальності управлінців за результати своєї діяльності.

Отже, постійний аналіз і моніторинг фінансових об'єктів є ключовими процедурами для забезпечення успішного фінансового управління в банківській установі.

1.3. Фінансово-економічний паспорт ПАТ «Юнекс Банк»

Банк «Юнекс Банк» зареєстровано 03.12.1993 як Комерційний Банк «Український комерційний банк ділової співпраці», з 13 жовтня 1995 року перереєстровано як Комерційний Банк «Юнекс Банк». У грудні 2002 року згідно з Законом «Про банки і банківську діяльність» до Статуту Банку було внесено зміни: Банк зареєстровано як Банк «Юнекс Банк», ТОВ. У 2019 році Банк «Юнекс Банк» було реорганізовано з ТОВ у ВАТ. У 2021 році Банк було реорганізовано у ПАТ.

Станом на 1 січня 2023 р. статутний капітал Банку становив 2 000 млн. гривень. Статутний капітал Банку поділено на 4 000 млн. простих іменних акцій номінальною вартістю 0,50 гривні кожна. Привілейовані акції Банком не емітувалися.

Учасниками Банку на теперішній час є ТОВ «Асканія», ПрАТ «F&C Realty», ПАТ «Київмедпрепарат Україна», НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Гобарт».

Повна назва - Акціонерне товариство «ЮНЕКС БАНК»

Назва англійською мовою - JSC «UNEX BANK»

Адреса - Україна, 03040, місто Київ, вулиця Васильківська, будинок 14

Пошта - office@unexbank.ua

Вебсайт - unexbank.ua

Телефон

+380 (44) 585-14-75

Код ЄДРПОУ - 20023569

Статутний капітал - 292 000 000 грн

Основний вид діяльності

64.19 Інші види грошового посередництва

Банк «Юнекс Банк» на теперішній час має ліцензії та дозволи:

Банківська ліцензія НБУ № 28 від 09.10.2021 р.

Ліцензії НКЦПФР: АВ №493406 від 28.10.2021 (брокерська діяльність), АВ №493407 від 28.10.2021 (дилерська діяльність), АВ № 493408 від 28.10.2021 (андерайтинг), АВ №493416 від 28.10.2021 (депозитарна діяльність зберігача цінних паперів).

На підставі банківської ліцензії НБУ Банк має право здійснювати наступні банківські операції:

- залучення вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб: Ця функція включає приваблення коштів від клієнтів на депозитні рахунки. Це може бути як термінові, так і розрахункові депозити. Банк отримує доход від цих депозитів у вигляді відсоткової ставки, яку він сплачує вкладникам;

- відкриття та супровід поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів: Банк надає клієнтам послуги з відкриття поточних рахунків для зручного управління їхніми фінансами. Також, банк може вести поточні рахунки для інших банків-кореспондентів, зокрема, для здійснення платіжних операцій;

- розміщення залучених коштів від власного імені, на власних умовах і на власний ризик: Банк може інвестувати залучені кошти в різні фінансові інструменти для отримання прибутку. Це можуть бути кредити, облігації, акції та інші інвестиційні можливості;

- надання гарантій, поручництв та інших зобов'язань від третіх осіб: Банк може надавати гарантії та поручництва для клієнтів, що забезпечують виконання їхніх фінансових зобов'язань перед третіми особами. Також, банк може виступати гарантом угод між іншими сторонами.

Ці операції становлять основу діяльності банку та є ключовими для його фінансового успіху та стійкості.

ПАТ «Банк «Юнекс Банк» - активний учасник створення цивілізованого банківського ринку в Україні, який своєчасно реагує на

динаміку ринку, дослідний і прогресивний, надійний і відкритий для партнерських стосунків і прагне до розширення клієнтської бази на всіх напрямках діяльності.

Рейтинги, які надає агентство Moody's Investors Service, є важливими показниками фінансової стійкості та надійності банку. Давайте розглянемо ці рейтинги:

Довгостроковий рейтинг за депозитами та незабезпеченими борговими зобов'язаннями в іноземній валюті (Саа1): Цей рейтинг вказує на високий ризик неплатоспроможності та низьку фінансову стійкість банку. Класифікація Саа1 є дуже високим рівнем ризику і може сигналізувати про можливі проблеми в оплаті боргів.

Рейтинг фінансової стійкості (Е): Рейтинг Е вказує на низький рівень фінансової стійкості банку. Це може означати, що банк має обмежені фінансові ресурси та здатність витримати негативні економічні умови.

Короткостроковий рейтинг за депозитами (Not Prime): Цей рейтинг означає, що банк не має визначеного рейтингу для короткострокових депозитів. Це може вказувати на те, що Moody's не має достатньої інформації для надання рейтингу, або що банк опинився під певним ступенем небезпеки.

Національний рейтинг (Ва2.ua): Цей рейтинг вказує на рівень кредитної спроможності банку на національному ринку. Класифікація Ва2.ua може означати помірний ризик та середній рівень надійності для інвесторів.

Отже, на основі наданих рейтингів можна зробити висновок, що банк має деякі проблеми з фінансовою стійкістю та має високий рівень ризику, зокрема щодо довгострокових депозитів та незабезпечених боргових зобов'язань в іноземній валюті.

Згідно із Рейтингами Асоціації українських банків (АУБ) станом на 01.09.2023 року Банк посідає:

Активи - 11 місце

Фінансовий результат - 47 місце

Капітал – 14 місце

Зобов'язання - 11 місце.

Банк має вражаючі показники діяльності банку в галузі карткового бізнесу, а саме:

- емісія карток MasterCard та Visa: банк видає платіжні картки обох світових платіжних систем, що робить його добре позиціонованим на ринку фінансових послуг;

- обслуговування різних клієнтів: банк пропонує послуги як приватним особам, так і корпоративним клієнтам, що розширює його потенційний ринок;

- розвинута мережа відділень та банкоматів: банк має значну кількість відділень та банкоматів, що забезпечує зручний доступ клієнтів до фінансових послуг;

- програми лояльності: їх наявність сприяє збереженню клієнтів та залученню нових, оскільки вони стимулюють користувачів використовувати картки банку;

- інфраструктура карткового бізнесу: існування широкої мережі торгово-сервісних точок та банкоматів дозволяє клієнтам зручно використовувати картки банку у різних місцях;

- зарплатні проекти: банк успішно реалізовує зарплатні проекти, що може бути привабливим для підприємств та їхніх співробітників.

Загалом, ці дані свідчать про успішну та ефективну роботу банку в сфері карткового бізнесу та його активну позицію на ринку фінансових послуг.

Створення унікальної платіжної картки MasterCard Gold SELECTIVE та ексклюзивної колекції привілеїв є важливим кроком для банку в розвитку карткового бізнесу та задоволенні потреб своїх клієнтів. Ось деякі переваги, які надає ця картка:

- мультивалютні кредитні лінії: дозволяє клієнтам отримати доступ до кредитних ліній у різних валютах, що особливо корисно для подорожей або міжнародних транзакцій;

- готівкові виплати: картка дозволяє здійснювати зняття готівки в банкоматах по всьому світу, що забезпечує зручність і доступність коштів для власників картки;

- безготівкові покупки: карта дозволяє здійснювати безготівкові покупки у солідних сумах, що розширює можливості клієнтів і забезпечує їм вибір;

- безпека та зручність: використання картки забезпечує високий рівень безпеки та зручності під час подорожей та здійснення покупок;

- ексклюзивні привілеї: картка надає доступ до ексклюзивних привілеїв та програм лояльності, що робить її привабливою для клієнтів з високими вимогами.

В цілому, створення такої платіжної картки та надання ексклюзивних привілеїв є важливим кроком для банку в підтримці та задоволенні потреб преміальних клієнтів.

Оптимізація параметрів та критеріїв моніторингу програмного комплексу для відстеження транзакцій є важливим заходом для посилення боротьби з шахрайством у банківській системі. Ось деякі можливі шляхи оптимізації:

- покращення алгоритмів виявлення шахрайства: використання розумних алгоритмів та штучного інтелекту для аналізу транзакцій може допомогти виявляти потенційно шахрайські операції на ранніх етапах;

- розробка профілів ризику: встановлення профілів ризику для різних типів транзакцій та клієнтів дозволить виявляти ненормальні або підозрілі дії та вживати відповідні заходи безпеки;

- моніторинг поведінки клієнтів: аналіз звичайних патернів поведінки клієнтів допоможе виявляти відхилення та незвичайні активності, що можуть свідчити про шахрайську діяльність;

- вдосконалення системи виявлення підозрілих транзакцій: розробка і впровадження нових технологій та інструментів для виявлення підозрілих транзакцій може значно підвищити ефективність боротьби з шахрайством;

- постійне оновлення і підтримка програмного комплексу: регулярне оновлення та підтримка програмного комплексу дозволить застосовувати найновіші методи та технології в боротьбі з шахрайством.

Ці заходи сприятимуть ефективній боротьбі з шахрайством та забезпечать безпеку та надійність банківської системи.

Розширення продуктової лінійки для клієнтів є важливим кроком для підтримки їхніх потреб і покращення взаємин з банком. Впровадження нових послуг та розвиток електронних каналів самообслуговування сприяє підвищенню зручності та доступності обслуговування для клієнтів. Деякі з можливих переваг та перспектив подальшого розвитку цих ініціатив можуть включати:

- залучення нових клієнтів: нові продукти та послуги можуть привернути увагу нових клієнтів, особливо тих, хто шукає конкретні фінансові рішення, які відповідають їхнім потребам;

- збільшення лояльності клієнтів: задоволеність клієнтів розширеними можливостями обслуговування та більшим вибором продуктів може сприяти збереженню та підвищенню рівня їхньої лояльності до банку;

- покращення ефективності обслуговування: електронні канали самообслуговування дозволяють клієнтам здійснювати операції в будь-який зручний для них час та місце, що сприяє зменшенню навантаження на банківські відділення та покращенню швидкості обслуговування;

- зниження витрат: електронні канали можуть зменшити витрати на обслуговування клієнтів, оскільки вони дозволяють автоматизувати багато операцій та знизити потребу в ручній роботі;

- підвищення конкурентоспроможності: розширення продуктової лінійки та впровадження нових технологій дозволяє банку зберігати конкурентоспроможність на ринку та відповідати змінам у вимогах клієнтів.

Ці кроки можуть допомогти банку залучити та утримати клієнтів, підвищити ефективність своєї діяльності та підтримати стабільний розвиток.

Висновки до розділу 1

Вивчення теоретичних положень фінансового управління діяльності банківських установ дозволяє зробити наступні висновки:

1. Банківська установа виступає суб'єктом комерційної діяльності. Ефективне функціонування банківської установи в умовах ринкової економіки можливо тільки через здійснення фінансового управління.

2. Фінансове управління у банківських установах, як і в будь-якому іншому секторі, є складним і многогранним процесом, який базується на наукових принципах та методології. Ось деякі з основних методологічних принципів, які використовуються в фінансовому управлінні банків:

- раціональності рішень: в основі фінансового управління лежить постійна мета досягнення максимальної ефективності та оптимізації використання ресурсів банку. Рішення приймаються на основі об'єктивного аналізу та оцінки ризиків та можливостей;

- інноваційності: фінансове управління в банках вимагає постійного вдосконалення та впровадження новітніх технологій та методів, оскільки фінансові ринки постійно змінюються;

- комплексного підходу: фінансове управління включає аналіз і управління різними аспектами фінансової діяльності банку, такими як ліквідність, кредитний ризик, процентні ставки, портфельні інвестиції тощо;

- прозорості і відповідальності: фінансове управління ґрунтується на зобов'язанні забезпечувати відкритість та прозорість управлінських процесів і прийнятих рішень перед усіма зацікавленими сторонами;

- диверсифікації: банківські установи повинні диверсифікувати свої фінансові операції та інвестиційні портфелі для зменшення ризиків та забезпечення стабільності.

Ці принципи є основою для розвитку та вдосконалення фінансового управління у банківських установах та допомагають досягати їхніх стратегічних цілей в умовах постійної зміни фінансового середовища.

3. Оцінка ефективності фінансового управління банківською установою має враховувати особливості створення і функціонування банку в цілому. До основних особливостей слід віднести: мету заснування банківської установи, особливості управління фінансами, особливості класифікації як об'єкта управління фінансами, характер фінансових відносин банківської установи (як зовнішніх, так і внутрішніх).

4. Об'єктом кваліфікаційної роботи є ПАТ «Юнекс Банк». Станом на 1 січня 2023 р. статутний капітал Банку становив 2 млрд. гривень. Його поділено на 4 млрд. простих іменних акцій номінальною вартістю 0,5 гривні кожна. Привілейовані акції Банком не емітувалися. Учасниками Банку на теперішній час є ТОВ «Асканія», ПрАТ «F&C Realty», ПАТ «Київмедпрепарат Україна», НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Гобарт».

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Аналіз фінансового стану банківської установи

Фінансові результати Банку за звітний рік, які відображені у Звіті про фінансові результати та примітках до нього, відображають значний чистий збиток у розмірі 188,6 млн. грн. Це від'ємне значення фінансового результату свідчить про складність фінансової ситуації Банку протягом звітного періоду.

Згідно з викладеним у примітках до звіту, цей негативний фінансовий результат є наслідком кількох факторів:

- погіршення якості активів: це може включати збільшення кількості проблемних активів або активів, що знаходяться в ризикованому стані, що призводить до втрат та формування резервів для їх компенсації;

- формування резервів для відшкодування можливих втрат: виділення значного обсягу коштів на формування резервів свідчить про необхідність захисту Банку від можливих втрат від активних операцій. Це може бути пов'язане з ризиком неповернення кредитів або з іншими потенційними ризиками, пов'язаними з активними операціями Банку;

- зниження обсягу резервів порівняно з попереднім періодом: на відміну від попереднього року, коли було виділено більше коштів на формування резервів, у звітному році цей обсяг зменшився, але, ймовірно, залишається на достатньо високому рівні.

Ці фактори разом спричинили виникнення негативного фінансового результату для Банку протягом звітного року.

За зазначеними даними, операційний прибуток Банку за 2022 рік склав понад 755 млн. грн., що свідчить про успішну фінансову діяльність в цьому періоді. Також зазначено, що чистий процентний дохід Банку у 2022 році становить 436 млн. грн. (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз фінансових результатів ПАТ «Юнекс Банк»

Рядок	Найменування статті	2021	2022	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
1	Чистий процентний дохід/ (Чисті процентні витрати)	599044	435994	-163050	-27,22
1.1	Процентні доходи	2358124	2302738	-55386	-2,35
1.2	Процентні витрати	(1759080)	(1866744)	-107664	6,12
2	Чистий комісійний дохід/ (Чисті комісійні витрати)	263914	276203	12289	4,66
2.1	Комісійні доходи	298172	307536	9364	3,14
2.2	Комісійні витрати	(34258)	(31333)	2925	-8,54
3	Результат				
3.1	від торгових операцій з цінними паперами	1459	11402	9943	681,49
3.2	від переоцінки інших фінансових інструментів	(30019)	21160	51179	-170,49
3.3	від торгівлі іноземною валютою	(62867)	3206	66073	-105,10
3.4	від переоцінки іноземної валюти	19076	7124	-11952	-62,65
3.5	від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	2	617	615	30750
4	Резерви під заборгованість за кредитами та іншими активами	(629884)	(256951)	372933	-59,21
5	Знецінення цінних паперів у портфелі банку				
5.1	на продаж	6416	(1413)	-7829	-122,02
5.2	до погашення	(6748)	(364)	6384	-94,61
6	Резерви за зобов'язаннями	5060	(2291)	-7351	-145,28
7	Інші операційні доходи	11032	13186	2154	19,53
8	Адміністративні та інші операційні витрати	(627534)	(720657)	-93123	14,84
9	Прибуток/(збиток) до оподаткування	(451049)	(212784)	238265	-52,82
10	Витрати на податок на прибуток	1071	24147	23076	2154,62
11	Прибуток/(збиток) після оподаткування	(449978)	(188637)	261341	-58,08
12	Чистий прибуток/(збиток) банку	(449978)	(188637)	261341	-58,08
13	Чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, грн.	(0,11)	(0,05)	0,06	-54,55
14	Скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, грн.	(0,11)	(0,05)	0,06	-54,55

Джерело: власні розрахунки

Це також важливий показник ефективності фінансової діяльності, оскільки він відображає прибуток, отриманий від відсоткових операцій після врахування всіх витрат, пов'язаних з ними.

Зазначена інформація підтверджує важливість комісійних доходів у структурі доходів банку, які становлять значну частину комісійного доходу. Це може свідчити про активність банку у наданні різноманітних фінансових послуг своїм клієнтам. Також важливим є результат від торгівлі іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами, який за звітний рік склав 31 млн. грн. Це може свідчити про успішну торгівельну діяльність банку на фінансових ринках і вміння ефективно управляти ризиками. Враховуючи ці показники, можна підтвердити стабільність та успішність діяльності банку протягом звітного року.

Зазначені операційні доходи та витрати, а також розмір активів банку, є важливими показниками для оцінки його фінансового стану та ефективності діяльності. Інші операційні доходи в розмірі 13 млн. грн., а також дохід від торгівлі цінними паперами у розмірі 12 млн. грн. свідчать про додаткові джерела доходів банку, що можуть бути результатом різноманітних операцій та інвестицій. Адміністративні та інші операційні витрати у розмірі 721 млн. грн. вказують на великий обсяг витрат, пов'язаних з управлінням банком та проведенням операційної діяльності. Оцінка та контроль цих витрат може бути важливим аспектом фінансового управління. Зазначений розмір активів банку на початок 2023 року в розмірі 22 367 млн. грн. вказує на обсяг фінансових ресурсів та потенціал банку для розвитку та надання фінансових послуг. Загалом, ці показники доповнюють звіт про фінансові результати банку та дають зрозуміти про його фінансовий стан та діяльність (табл. 2.2).

Інформація про збільшення кредитного портфеля банку свідчить про активний розвиток його кредитного бізнесу та зростання обсягів фінансових послуг, які надаються клієнтам. Зазначені кредитні ресурси, надані різним категоріям клієнтів, таким як юридичні та фізичні особи, а також міжбанківські кредити, вказують на різноманітність діяльності банку у сфері

кредитування та його різні напрями діяльності. Зменшення суми резерву під знецінення кредитів на фоні збільшення кредитного портфеля вказує на певний рівень ризику, який банк приймає при наданні кредитів. Важливо постійно оцінювати та контролювати ризики кредитування для забезпечення фінансової стабільності та мінімізації можливих збитків. У цілому, збільшення кредитного портфеля та розвиток кредитної діяльності є позитивними показниками для банку, проте необхідно враховувати ризики та ефективно управляти ними для забезпечення стійкості та успішності діяльності (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз балансових показників ПАТ «Юнекс Банк»

Рядок	Найменування статті	2021	2022	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
	АКТИВИ				
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	1542041	2628499	1086458	70,46
2	Торгові цінні папери	530341	541510	11169	2,11
3	Інші фінансові активи	-	418093	418093	
4	Кошти в інших банках	57900	79562	21662	37,41
5	Кредити та заборгованість клієнтів	15377998	17319690	1941692	12,63
6	Цінні папери в портфелі банку на продаж	11953	12100	147	1,23
7	Цінні папери в портфелі банку до погашення	128214	248317	120103	93,67
8	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	7089	7109	20	0,28
9	Відстрочений податковий актив	15964	40111	24147	151,26
10	Основні засоби та нематеріальні активи	128151	133590	5439	4,24
11	Інші фінансові активи	1555432	651100	-904332	-58,14
12	Інші активи	101704	260396	158692	156,03
13	Довгострокові активи на продаж та вибуття	-	26709	26709	
14	Усього активів	19456787	22366786	2909999	14,96
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
15	Кошти банків	8172014	8419115	247101	3,02
16	Кошти клієнтів	6985469	10124219	3138750	44,93
17	Інші залучені кошти	536066	498936	-37130	-6,93

Закінчення табл. 2.2

1	2	3	4	5	6
19	Відстрочені податкові зобов'язання	1265	7575	6310	498,81
20	Резерви за зобов'язаннями	1123	3415	2292	204,10
21	Інші фінансові зобов'язання	1461670	597489	-864181	-59,12
22	Інші зобов'язання	8245	10265	2020	24,50
23	Субординований борг	264020	848319	584299	221,31
24	Усього зобов'язань	17429872	20509333	3079461	17,67
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
25	Статутний капітал	2000000	2000000	0	0,00
26	Нерозподілений прибуток(непокритий збиток)	(374195)	(188412)	185783	-49,65
27	Резервні та інші фонди банку	401110	45865	-355245	-88,57
28	Чисті активи, що належать акціонерам (учасникам) банку	2026915	1857453	-169462	-8,36
29	Усього власного капіталу	2026915	1857453	-169462	-8,36
30	Усього пасивів	19456787	22366786	2909999	14,96

Джерело: власні розрахунки

Зазначені дані вказують на значний обсяг залучених коштів банку від різних джерел клієнтів. Кошти інших банків, у тому числі кошти, залучені від Національного банку України, становлять значну частину залучених коштів. Це може свідчити про активну роботу банку у сфері міжбанківських відносин та ефективне використання ліквідності. Залучення коштів на умовах субординованого боргу може бути спрямоване на підтримку капіталу банку та забезпечення його фінансової стійкості. Кошти, залучені від юридичних осіб, іноземних міжнародних фінансових організацій та фізичних осіб, свідчать про довіру клієнтів до банку та популярність його фінансових послуг серед різних категорій клієнтів. Узагальнюючи, різноманітність джерел залучення коштів свідчить про різноманітність діяльності банку та його успішність у привабленні та утриманні клієнтів.

Наведені дані свідчать про ефективність заходів, проведених банком у напрямку залучення коштів населення та юридичних осіб. Збільшення обсягу коштів на рахунках фізичних осіб на 38% свідчить про успішне впровадження оновленої депозитної лінійки та високий рівень довіри клієнтів до банку. Це може бути результатом привабливих умов депозитних

продуктів, а також ефективної маркетингової стратегії. Зростання обсягу коштів на строкових депозитах клієнтів-юридичних осіб на 82% є вражаючим досягненням. Це свідчить про успішну роботу банку у привабленні корпоративних клієнтів та наданні їм привабливих умов для збереження коштів у банку. Загалом, ці дані свідчать про ефективність стратегії залучення депозитів та високу конкурентоспроможність банку в ринковому середовищі.

За оборотом по картках видно, що користувачі активно використовували послуги банку у 2022 році. Об'єм обороту по картках систем *MasterCard International* і *Visa International* є значним, що свідчить про популярність та активне використання карткових послуг банку серед клієнтів. Щодо капіталу банку, його відповідність вимогам Національного банку України і належність до групи достатньо капіталізованих банків свідчать про фінансову стійкість та надійність банку. Це важливий фактор для забезпечення довіри клієнтів та стабільності фінансових операцій.

Значення нормативу адекватності регулятивного капіталу на рівні 12,76% на 01.01.2023 свідчить про те, що банк має достатній капітал, щоб відповідати регулятивним вимогам щодо платоспроможності. Це означає, що банк має достатньо резервів для того, щоб розрахуватися за своїми зобов'язаннями в повному обсязі та своєчасно. Високий рівень нормативу адекватності регулятивного капіталу свідчить про фінансову стабільність та надійність банку. Керівництво банку продовжує контролювати цей показник для забезпечення стабільності фінансових операцій та довіри клієнтів.

2.2. Оцінка методів фінансового планування діяльності банківської установи

Результати діяльності Банку за 2023 рік розкриваються в Звіті про фінансові результати та примітках до нього. Але повністю провести фінансово-економічний аналіз діяльності Банку за 2023 рік станом на

01.01.2024 (під час проходження переддипломної практики) не надається можливим, оскільки Звіт про фінансові результати за 2023 рік та річний Баланс буде остаточно сформований та підписаний відповідними посадовими особами в березні 2024 року. В наявності є щоквартальна чи-то щомісячна звітність Банку, згідно до якої можливо виявити динаміку основних фінансових показників Банку.[24]

Так, відповідно до Звіту про фінансові результати АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року фінансовий результат діяльності є негативним і чистий збиток Банку складає 79,2 млн. грн.. В порівнянні на аналогічний звітній період, коли чистий збиток склав 188,6 млн.грн, збитки зменшились на 109,4 млн. грн.

Чистий процентний дохід Банку у 2023 році становить 383 млн.грн., що менше ніж у минулому році на 53 млн. грн.. Найбільшою складовою частиною в процентних доходах є доходи від кредитування клієнтів корпоративного та роздрібного сегментів ринку.

Збільшення чистого комісійного доходу з 276 млн. грн. у минулому році до 357 млн. грн. у поточному році на 81 млн. грн. свідчить про успішний розвиток комісійного бізнесу банку. Значне збільшення цього показника свідчить про ефективну роботу банку у сфері надання різноманітних послуг та операційних комісій.

Основними джерелами комісійного доходу є такі види послуг, як розрахунково-касове обслуговування, обслуговування операцій на міжбанківському валютному ринку (МВРУ), проведення операцій з цінними паперами та позабалансові операції. Це свідчить про широкий спектр фінансових послуг, які надає банк своїм клієнтам, а також про їхню популярність серед клієнтів. Зростання комісійного доходу сприяє загальному збільшенню прибутку банку та підвищенню його фінансової стійкості.

За звітний рік результат від торгівлі іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами склав 58 млн. грн., що на 55 млн. грн. більше, ніж у попередньому році (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Аналіз фінансових результатів АТ “Банк “Юнекс Банк” за IV квартал, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	2022	2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	Чистий процентний дохід	435994	382652	-53342	-12,23
1.1	Процентні доходи	2302738	2108652	-194086	-8,43
1.2	Процентні витрати	(1866744)	(1726000)	140744	-7,54
2	Чистий комісійний дохід	276203	357186	80983	29,32
2.1	Комісійні доходи	307536	386353	78817	25,63
2.2	Комісійні витрати	(31333)	(29167)	2166	-6,91
3	Результат				
3.1	від торгових операцій з цінними паперами	11402	74629	63227	554,53
3.2	від переоцінки інших фінансових інструментів	21160	885	-20275	-95,82
3.3	від торгівлі іноземною валютою	3206	58471	55265	1723,80
3.4	від переоцінки іноземної валюти	7124	(24385)	-31509	-442,29
3.5	від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	617	-	-617	-100,00
4	Резерви під заборгованість за кредитами	(259242)	(204476)	54766	-21,13
5	Знецінення цінних паперів у портфелі банку				
5.1	на продаж	(1413)	126	1539	-108,92
5.2	до погашення	(364)	367	731	-200,82
6	Інші операційні доходи	13186	11189	-1997	-15,14
7	Адміністративні та інші операційні витрати	(720657)	(736472)	-15815	2,19
8	Прибуток/(Збиток) до оподаткування	(212784)	(79828)	132956	-62,48
9	Витрати на податок на прибуток	24147	665	-23482	-97,25
10	Прибуток/(Збиток) після оподаткування	(188637)	(79163)	109474	-58,03
11	Чистий прибуток/(збиток) банку	(188637)	(79163)	109474	-58,03

Джерело: власні розрахунки

Це свідчить про успішну торговельну діяльність банку на фінансових ринках та ефективне управління ризиками у цій сфері. Інші операційні

доходи за звітний рік складають 11 млн. грн., що на 2 млн. грн. менше, ніж у попередньому році. Це може бути пов'язано зі змінами в інших видів операцій, які принесли менші доходи, або з іншими факторами, які вплинули на дохідність цих операцій. Адміністративні та інші операційні витрати збільшилися на 16 млн. грн. і складають 736 млн. грн. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як збільшення витрат на персонал, оренду, інфраструктуру тощо. Збільшення цих витрат може вплинути на загальну прибутковість банку, тому важливо ефективно управляти ними.

Так відповідно до Балансу АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року активи Банку станом на 31.12.2023 року становлять 22 007 млн.грн., що на 36 млн. грн. менше ніж на початок року. Але також необхідно відмітити і зменшення пасивів, які станом станом на 31.12.2023 року становлять 1 779 млн.грн., що на 78 млн. грн. менше ніж на початок року (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз балансових показників АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал

Рядок	Найменування статті	2022	2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
	АКТИВИ				
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	2628499	1746857	2628499	1746857
2	Торгові цінні папери	541510	625310	541510	625310
3	Інші фінансові активи	418093	377545	418093	377545
4	Кошти в інших банках, у тому числі:	89093	142888	89093	142888
4.1	В іноземній валюті	89093	58884	89093	58884
5	Резерви під знецінення коштів в інших банках	(9531)	(5814)	-9531	-5814
5.1	Резерви у відсотках до активу	10,70	4,07	10,7	4,07
6	Кредити та заборгованість клієнтів, у тому числі:	18848965	19186284	18848965	19186284
6.1	Кредити та заборгованість юридичних осіб, у тому числі:	14651246	15339270	14651246	15339270
6.1.1	В іноземній валюті	3043419	3587564	3043419	3587564
6.2	Кредити та заборгованість фізичних осіб, у тому числі:	4197719	3847014	4197719	3847014
6.2.1	В іноземній валюті	3034505	2708899	3034505	2708899
7	Резерви під знецінення кредитів	(1529275)	(1721900)	-1529275	-1721900

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6
7.1	Резерви у відсотках до активу	8,11	8,97	8,11	8,97
8	Цінні папери в портфелі банку на продаж	12216	92581	12216	92581
9	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	(116)	(1343)	-116	-1343
9.1	Резерви у відсотках до активу	0,95	1,45	0,95	1,45
10	Цінні папери в портфелі банку до погашення	255429	248492	255429	248492
11	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	(7112)	(6745)	-7112	-6745
11.1	Резерви у відсотках до активу	2,78	2,71	2,78	2,71
14	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	7109	6826	7109	6826
15	Відстрочений податковий актив	40111	40999	40111	40999
16	Основні засоби та нематеріальні активи	133590	126727	133590	126727
17	Інші фінансові активи	651888	937924	651888	937924
18	Резерви під інші фінансові активи	(788)	(8017)	-788	-8017
18.1	Резерви у відсотках до активу	0,12	0,85	0,12	0,85
19	Інші активи	261075	218781	261075	218781
20	Резерви під інші активи	(679)	(753)	-679	-753
20.1	Резерви у відсотках до активу	0,26	0,34	0,26	0,34
21	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	28122	60	28122	60
22	Резерви під зменшення корисності інвестицій в асоційовані й дочірні компанії, що утримуються з метою продажу	(1413)	(60)	-1413	-60
22.1	Резерви у відсотках до активу	5,02	100,00	5,02	100
23	Усього активів, у тому числі:	22366786	22006642	22366786	22006642
23.1	В іноземній валюті	8204148	7734287	8204148	7734287
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
24	Кошти банків, у тому числі:	8419115	7410691	8419115	7410691
24.1	В іноземній валюті	1422481	1317375	1422481	1317375
25	Кошти юридичних осіб, у тому числі:	3818157	3186164	3818157	3186164
25.1	В іноземній валюті	2516699	1474910	2516699	1474910
25.2	Кошти юридичних осіб на вимогу, у тому числі:	808174	1255654	808174	1255654
25.2.1	В іноземній валюті	208082	471030	208082	471030
26	Кошти фізичних осіб, у тому числі:	6306062	7530831	6306062	7530831
26.1	В іноземній валюті	3258776	3772500	3258776	3772500

Закінчення табл. 2.4

1	2	3	4	5	6
26.2	Кошти фізичних осіб на вимогу, у тому числі:	438062	562590	438062	562590
26.2.1	В іноземній валюті	120141	143177	120141	143177
28	Інші залучені кошти	498936	125915	498936	125915
29	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	4	3	4	3
31	Резерви за зобов'язаннями	7575	10823	7575	10823
32	Інші фінансові зобов'язання	3415	10740	3415	10740
33	Інші зобов'язання	597489	891291	597489	891291
34	Субординований борг	10265	18879	10265	18879
35	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, чи групами вибуття	848319	1042475	848319	1042475
36	Усього зобов'язань, у тому числі:	20509333	20227809	20509333	20227809
37	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
38	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	2000000	2000000	2000000	2000000
39	Резерви переоцінки				
39.1	необоротних активів, у т. ч.:	13189	-	13189	-
39.2	нерухомості	32656	32726	32656	32726
39.3	нематеріальних активів	12015	11408	12015	11408
39.4	за операціями хеджування	20	190	20	190
40	Прибуток/Збиток поточного року	(225)	(174920)	-225	-174920
41	Усього власного капіталу	(188637)	(79163)	-188637	-79163
42	Усього пасивів	1857453	1778833	1857453	1778833

Джерело: власні розрахунки

Таким чином, протягом 2023 року в наявності тенденція до поліпшення фінансової ситуації та покращення фінансового стану АТ «Банк «Юнекс Банк», що можна відслідкувати через покращення більшості фінансових показників в порівнянні з минулим звітним періодом. З огляду на викладене буде доцільним виявити динаміку розвитку основних напрямків банку протягом 2023 року.

Відповідно до табл. 2.5 бачимо приріст активів на початку 2023 року та в останні місяці, але значною є їх втрата протягом липня-вересня місяця. З метою стабілізації ситуації Банком прийняті заходи щодо збільшення кредитного портфелю юридичних осіб, який в середньому за 11 місяців 2023

року зріс на 13,03 млн. грн., а темпи прирости склали 0,1 проценту в місяць, але разом з тим депозитний портфель юридичних осіб зменшився за вказаний період на 120, 31 млн. грн. (табл. 2.6).

Таблиця 2.5

Фінансові показники 2023 року по активам АТ «Банк «Юнекс Банк»

Місяць	Сума, млн. грн	Приріст, млн. грн		Темпи приросту, %	
		щомісячний	з початку року	щомісячний	з початку року
Січень	22349,52	0,00	0,00	0	0
Лютий	22668,25	318,73	318,73	1,43	1,43
Березень	23176,15	507,90	826,63	2,24	3,7
Квітень	22784,39	-391,76	434,87	-1,69	1,95
Травень	23251,55	467,16	902,03	2,05	4,04
Червень	24410,13	1158,58	2060,61	4,98	9,22
Липень	21992,22	-2417,91	-357,30	-9,91	-1,6
Серпень	21839,42	-152,80	-510,10	-0,69	-2,28
Вересень	21698,08	-141,34	-651,44	-0,65	-2,91
Жовтень	21860,91	162,83	-488,61	0,75	-2,19
Листопад	22016,13	155,22	-333,39	0,71	-1,49
В середньому за 11 місяців		-33,34	×	-0,08	×

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 2.6

Фінансові показники 2023 року по кредитному портфелю юридичних осіб АТ «Банк «Юнекс Банк»

Місяць	Сума, млн. грн	Приріст, млн. грн		Темпи приросту, %	
		щомісячний	з початку року	щомісячний	з початку року
Січень	13620,71	0,00	0,00	0	0
Лютий	13703,52	82,81	82,81	0,61	0,61
Березень	14080,31	376,79	459,60	2,75	3,37
Квітень	13977,97	-102,34	357,26	-0,73	2,62
Травень	14241,07	263,10	620,36	1,88	4,55
Червень	14361,80	120,73	741,09	0,85	5,44
Липень	14159,96	-201,84	539,25	-1,41	3,96
Серпень	14169,82	9,86	549,11	0,07	4,03
Вересень	13943,99	-225,83	323,28	-1,59	2,37
Жовтень	13903,35	-40,64	282,64	-0,29	2,08
Листопад	13750,99	-152,36	130,28	-1,1	0,96
В середньому за 11 місяців:		13,03	×	0,1	×

Джерело: власні розрахунки

Але зменшення іпотечного кредитування та встановлення більш жорстких умов для отримання кредитів призвели до зменшення кредитного портфелю фізичних осіб, який протягом 2023 року зменшився на 38,75 млн. грн. (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Фінансові показники 2023 року по кредитному портфелю фізичних осіб АТ «Банк «Юнекс Банк»

Місяць	Сума, млн. грн	Приріст, млн. грн		Темпи приросту, %	
		щомі- сячний	з початку року	щомі- сячний	з початку року
Січень	0,00	0,00	0	0	
Лютий	3713,68	-45,78	-45,78	-1,22	-1,22
Березень	3682,31	-31,37	-77,15	-0,84	-2,05
Квітень	3628,44	-53,87	-131,02	-1,46	-3,49
Травень	3590,13	-38,31	-169,33	-1,06	-4,5
Червень	3538,89	-51,24	-220,57	-1,43	-5,87
Липень	3494,65	-44,24	-264,81	-1,25	-7,04
Серпень	3470,84	-23,81	-288,62	-0,68	-7,68
Вересень	3446,59	-24,25	-312,87	-0,7	-8,32
Жовтень	3407,47	-39,12	-351,99	-1,14	-9,36
Листопад	3371,93	-35,54	-387,53	-1,04	-10,31
В середньому за 11 місяців:		-38,75	×	-1,08	×

Джерело: власні розрахунки

У протизвагу кредитному портфелю депозитний портфель фізичних осіб протягом 2023 року зростав та на 01.12.2023 року зріс в цілому на 61,01 млн. грн., середньомісячні темпи приросту депозитного портфеля склали 0,99 відсотка (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Фінансові показники 2023 року по депозитному портфелю фізичних осіб АТ «Банк «Юнекс Банк»

Місяць	Сума, млн. грн	Приріст, млн. грн		Темпи приросту, %	
		щомі- сячний	з початку року	щомі- сячний	з початку року
Січень	5958,54	0,00	0,00	0	0
Лютий	6117,63	159,09	159,09	2,67	2,67
Березень	6300,80	183,17	342,26	2,99	5,74
Квітень	6487,72	186,92	529,18	2,97	8,88
Травень	6521,85	34,13	563,31	0,53	9,45
Червень	6459,42	-62,43	500,88	-0,96	8,41

Липень	6362,65	-96,77	404,11	-1,5	6,78
Серпень	6388,66	26,01	430,12	0,41	7,22
Вересень	6410,11	21,45	451,57	0,34	7,58
Жовтень	6523,90	113,79	565,36	1,78	9,49
Листопад	6568,68	44,78	610,14	0,69	10,24
В середньому за 11 місяців:		61,01	×	0,99	×

Джерело: власні розрахунки

У табл. 2.9 розглянуто фінансовий результат АТ «Банк «Юнекс Банк» у розрізі кожного місяця окремо.

Таблиця 2.9

Фінансові показники 2023 року по фінансовому результату АТ «Банк «Юнекс Банк»

Місяць	Сума, млн. грн	Приріст, млн. грн		Темпи приросту, %	
		щомі- сячний	з початку року	щомі- сячний	з початку року
Січень	65,05	0,00	0,00	0	0
Лютий	60,45	-4,60	-4,60	-7,07	-7,07
Березень	65,09	4,64	0,04	7,68	0,06
Квітень	1,63	-63,46	-63,42	-97,5	-97,49
Травень	1,64	0,01	-63,41	0,61	-97,48
Червень	2,82	1,18	-62,23	71,95	-95,66
Липень	3,00	0,18	-62,05	6,38	-95,39
Серпень	3,06	0,06	-61,99	2	-95,3
Вересень	3,13	0,07	-61,92	2,29	-95,19
Жовтень	3,22	0,09	-61,83	2,88	-95,05
Листопад	41,00	37,78	-24,05	1173,29	-36,97
У середньому за 11 місяців:		-2,41	×	116,25	×

Джерело: власні розрахунки

Таким чином, убачається тенденція до стійкого зростання його показників, так середньомісячне збільшення показників протягом 11 місяців 2023 року склало 116 відсотків.

2.3. Шляхи удосконалення фінансового планування діяльності банківської установи

Відповідно до Звіту про фінансові результати АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року фінансовий результат діяльності є негативним і чистий збиток Банку складає 79,2 млн. грн.. В порівнянні на аналогічний

звітній період, коли чистий збиток склав 188,6 млн.грн, збитки зменшилися на 109,4 млн. грн., актуальним стає питання щодо пошуку шляхів підвищення ефективності діяльності АТ «Банк «Юнекс Банк» та поліпшення його фінансового стану [27]

Управління банківськими установами в сучасних умовах є складним завданням через нестабільність економічної ситуації та високий рівень ризику. Недостатній рівень банківського менеджменту може призвести до погіршення надійності діяльності банку та, в крайньому випадку, його банкрутства. Специфіка управління банківськими установами полягає у тому, що вони операційно залежать від великої кількості зовнішніх факторів, таких як економічні коливання, зміни в регулюванні та законодавстві, міжнародні події тощо. Ці фактори ускладнюють прогнозування та управління ризиками для банківських установ.

Для забезпечення стабільності та успішності діяльності банку, важливо мати ефективну систему управління ризиками, ретельно вивчати економічну ситуацію та адаптувати стратегії відповідно до неї, а також постійно вдосконалювати банківські продукти та засоби управління банківським портфелем. Тільки такий підхід дозволить банку ефективно функціонувати в умовах складної економічної ситуації та забезпечити надійність своєї діяльності.

Справді, удосконалення організації банківської діяльності в сучасних умовах є ключовим завданням, особливо в контексті постійних змін у економічному середовищі. У зарубіжній практиці існують різні способи підвищення ефективності управління банківською діяльністю, такі як вдосконалення системи управління ризиками, впровадження новітніх технологій у банківській справі, розробка та впровадження інноваційних фінансових продуктів, покращення каналів зв'язку з клієнтами та інше.

В Україні можуть бути актуальні такі напрямки для підвищення ефективності банківської діяльності:

- удосконалення управління ризиками: врахування специфіки українського ринку та впровадження сучасних методів оцінки та управління ризиками може допомогти банкам зменшити експозицію до ризиків та підвищити стабільність діяльності;

- розвиток цифрових технологій: інтеграція новітніх цифрових технологій у банківський сектор може покращити якість обслуговування клієнтів, зменшити витрати та прискорити процеси;

- створення інноваційних фінансових продуктів: розробка нових фінансових продуктів, які відповідають потребам та вимогам сучасних клієнтів, може збільшити конкурентоспроможність банку та привернути нових клієнтів;

- підвищення ефективності маркетингу та зв'язків з клієнтами: використання аналітики даних та персоналізованих підходів у маркетингу може допомогти банкам залучити та утримати більше клієнтів;

- підготовка кваліфікованого персоналу: інвестування у навчання та розвиток персоналу для використання новітніх технологій та методів управління може забезпечити конкурентні переваги для банку.

Враховуючи особливості українського банківського сектору та економіки загалом, комбінація цих напрямків може допомогти банкам підвищити ефективність своєї діяльності та забезпечити стійкість у складних умовах.

Так, враховуючи те, що банк є системним підприємством, до нього можна застосовувати підходи до управління, розроблені для подібних структур. Ефективне управління банком передбачає не лише реагування на поточні події, але й прогнозування майбутніх змін і своєчасне адаптування до них.

Напрями ефективного управління банком можна узагальнити таким чином:

- стратегічне планування: розробка довгострокової стратегії, яка визначає місію, цілі та шляхи досягнення успіху для банку. Це включає в

себе аналіз ринку, конкурентів, оцінку власних сильних і слабких сторін, а також визначення стратегічних переваг;

- маркетинг: розробка та впровадження стратегій просування продуктів і послуг банку, привертання нових клієнтів та забезпечення задоволеності поточних клієнтів;

- управління технологічним розвитком: забезпечення використання передових технологій для поліпшення обслуговування клієнтів, оптимізації бізнес-процесів і забезпечення конкурентоспроможності;

- фінансовий контроль: моніторинг фінансової діяльності банку, аналіз фінансових показників та прийняття стратегічних рішень щодо ефективного використання ресурсів;

- підготовка кадрів: розвиток кваліфікаційних програм для персоналу, навчання нових технологій та методів роботи, а також підвищення мотивації працівників.

Ці напрями управління дозволяють банку ефективно функціонувати, забезпечуючи безпеку фондів клієнтів, підвищуючи їхню довіру та забезпечуючи стійкий фінансовий розвиток.

Розробка і впровадження стратегії є ключовими для успішної діяльності будь-якого банку, незважаючи на складні умови. Недооцінка важливості стратегічного управління може призвести до втрат конкурентоспроможності і навіть банкрутства. Постановка фінансової мети в стратегії банку дійсно має велике значення, оскільки фінансова стійкість є ключовим аспектом для успіху банку. Проте, важливо також враховувати інші аспекти стратегії, такі як розробка продуктів і послуг, маркетинг, технологічний розвиток та управління ризиками.

Загальна стратегія повинна бути інтегрованою та орієнтованою на досягнення довгострокових цілей, а також враховувати поточні умови ринку та потреби клієнтів. Важливою є також підтримка акціонерів і створення їхньої зацікавленості в успіху банку, що може забезпечити необхідні ресурси для реалізації стратегії.

Управління активами та пасивами банку є однією з ключових функцій у банківському менеджменті, оскільки воно визначає стратегію розміщення та використання фінансових ресурсів банку.

Управління активами передбачає раціональне використання ресурсів банку шляхом їхнього розміщення у різноманітних фінансових інструментах та операціях. Це включає в себе рішення про інвестування в кредити, цінні папери, нерухомість та інші активи з метою максимізації прибутку та зменшення ризику.

Управління пасивами, з свого боку, відповідає за залучення достатнього обсягу фінансових ресурсів для забезпечення активних операцій банку. Це означає ефективне управління депозитами та іншими джерелами коштів, щоб забезпечити потрібний рівень ліквідності та платоспроможності.

Зміна структури ресурсів банку за останні три роки свідчить про стабільність його джерел фінансування. Важливою є також балансування між власним капіталом банку та залученими коштами, оскільки це впливає на фінансову стійкість та ризикованість діяльності банку.

Таке управління активами та пасивами допомагає банку оптимізувати свою діяльність, збільшуючи ефективність використання ресурсів та знижуючи ризики фінансових втрат.

Дослідження стратегічних альянсів між страховими компаніями і банками є актуальною темою, яка відображає сучасні тенденції у фінансовому секторі. Співпраця між цими двома типами фінансових установ може призвести до створення інноваційних продуктів та послуг, а також до оптимізації витрат та збільшення конкурентоспроможності.

Наприклад, модель bancassurance, яка поєднує банківські та страхові послуги у одному пакеті, може бути вигідною як для клієнтів, так і для самих учасників ринку. Клієнти отримують зручний доступ до різних фінансових продуктів під одним дахом, тоді як банки та страхові компанії можуть спільно використовувати свої ресурси та експертизу для створення і просування нових пропозицій на ринку.

Український ринок також виявляє інтерес до спільних ініціатив страхових компаній і банків, зокрема в запровадженні спільних технологій продажу фінансових послуг. Це може сприяти розвитку ринку та підвищенню рівня обслуговування клієнтів.

Враховуючи потенціал стратегічних альянсів, подальше дослідження в цій області може принести користь як для наукової спільноти, так і для практичного сектора, допомагаючи зрозуміти переваги та виклики такого партнерства, сприяючи розвитку більш ефективних стратегій співпраці.

Так, розширення набору послуг банку дійсно може мати позитивний вплив на його імідж і конкурентоспроможність. Ось кілька ключових переваг такого підходу:

- посилення іміджу банку: надання різноманітних послуг дозволяє банку позиціонувати себе як комплексного провайдера фінансових рішень, який задовольняє різноманітні потреби клієнтів. Це може покращити сприйняття банку в очах клієнтів і підвищити його привабливість для нових клієнтів;

- додаткові джерела доходу: розширення набору послуг відкриває нові можливості для заробітку. Банк може отримати додаткові комісійні від нових послуг, що надаються, а також збільшити кількість клієнтів через привабливі фінансові програми;

- збільшення лояльності клієнтів: ширший набір послуг може підвищити лояльність клієнтів, оскільки вони можуть задовольняти більше своїх фінансових потреб у межах одного банку. Це також може сприяти збільшенню обсягу клієнтських вкладів і позик;

- конкурентна перевага: розширення набору послуг дозволяє банку конкурувати з іншими фінансовими установами, які також пропонують різноманітні фінансові продукти. Це допомагає зберегти та привернути клієнтів у такому конкурентному середовищі.

Отже, розширення набору послуг банку є важливим стратегічним кроком, який може позитивно вплинути на його успішність і конкурентоспроможність.

Партнерство між банками і страховими компаніями може бути вигідним для обох сторін. Ось кілька переваг для банку від такого підходу:

- збільшення клієнтської бази: Продаж страхових полісів через банк може привернути нових клієнтів, які можуть зацікавитися іншими фінансовими послугами, такими як депозити або кредити;

- збільшення доходів: Банк може отримати комісійні за продані страхові поліси, що стане додатковим джерелом доходу;

- залучення депозитів страхової компанії: гроші, отримані від продажу страхових полісів, можуть бути розміщені на депозитних рахунках саме в цьому банку. Це створює довгострокову і стабільну ресурсну базу для банку;

- підвищення лояльності клієнтів: клієнти, які користуються як банківськими, так і страховими послугами в одній компанії, можуть бути більш лояльними і залишатися з компанією на тривалий термін.

Отже, співпраця зі страховими компаніями може стати вигідним стратегічним кроком для банку, дозволяючи розширити свою клієнтську базу, збільшити доходи і створити стабільну ресурсну базу.

Отримання додаткових комісійних доходів є ще однією перевагою для банку від співпраці зі страховими компаніями. Комісійні винагороди, отримані від страхових компаній, можуть стати значним джерелом прибутку для банку. Ось кілька ключових переваг цього підходу:

- додаткові доходи: комісійні винагороди, які отримує банк від страхових компаній, можуть стати значним джерелом додаткового доходу, який може підвищити фінансову стійкість банку і збільшити загальний прибуток;

- безризиковий прибуток: оскільки банк отримує комісійні винагороди за реалізацію страхових продуктів, цей вид прибутку вважається

безризиковим, оскільки він не пов'язаний з ризиком дефолту або несплати страхового виплати;

- можливість розширення бізнесу: прибуток від продажу страхових продуктів може стати стимулом для банку розширювати свою діяльність в галузі страхування, що в свою чергу може принести додаткові можливості для збільшення доходів і розширення клієнтської бази.

Отже, додаткові комісійні доходи від продажу страхових продуктів можуть стати важливим джерелом прибутку для банку і сприяти збільшенню його фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Ключовими перевагами використання страхових полісів як застави для кредитування відповідає реальності і добре структурований. Тут є кілька слідуючих зауважень:

- чітка відомість про переваги: цей підхід може мати для банку, клієнтів і страхової компанії, що робить ваш опис інформативним і корисним;

- пояснення кожної переваги: використання страхових полісів може привести до зменшення кредитного ризику, збільшення доступності кредитування, підвищення довіри клієнтів та стимулювання продажу страхових продуктів;

- підтримка прикладами та конкретними ситуаціями;

- додаткові комісійні доходи для банку: купівля валюти страховою компанією для формування валютних резервів може призвести до отримання банком додаткових комісійних доходів. Це може бути вигідною операцією для банку, особливо якщо обсяги валютних операцій значні;

- розміщення валютних депозитів у цьому ж банку, куди залучені кошти, також може бути вигідним для банку, оскільки це дозволяє йому збільшити свої ресурси та можливості для кредитування та інвестування.

Ці додаткові переваги демонструють, як співпраця між банками і страховими компаніями може мати взаємовигідні наслідки для обох сторін і сприяти розвитку їх бізнесу.

Володіння значним пакетом акцій страхової компанії може бути вигідним для банку з декількох причин. По-перше, це дозволяє банку отримувати частину прибутку страхової компанії у вигляді дивідендів, що сприяє зростанню капіталізації банку. По-друге, через спільну власність банку та страховика обидва бізнеси можуть спільно використовувати ресурси та експертизу, що сприяє ефективному управлінню та диверсифікації ризиків. По-третє, такий альянс може сприяти збільшенню довіри клієнтів та інвесторів до банку, оскільки це може розглядатися як додатковий знак стабільності та надійності. Успішність такого стратегічного партнерства також залежить від ефективного управління капіталом як з боку Національного банку України, так і з боку самого банку.

Оптимальне управління активами та пасивами є ключовим елементом ефективної діяльності банків, оскільки воно дозволяє забезпечити баланс між ризиками та прибутками. У сучасних умовах також набуває важливості маркетингова складова банківської діяльності. Маркетинговий підхід передбачає орієнтацію на потреби та очікування клієнтів, що стає ключовим фактором конкурентоспроможності банку. Впровадження маркетингу в діяльність банку передбачає перегляд та удосконалення існуючих бізнес-процесів, а також розробку нових стратегій та методів роботи. Багато українських банків розуміють важливість маркетингового підходу та поступово впроваджують його в свою діяльність. Цей процес вимагає уважного аналізу всіх аспектів банківської діяльності, формалізованого управління та документального оформлення всіх процесів з метою ефективного використання ресурсів та залучення нових клієнтів.

Висновки до розділу 2

1. Банк зафіксував негативний фінансовий результат, і чистий збиток становить 188,6 млн. грн. Це обумовлено погіршенням якості активів та формуванням резервів на суму 259 млн. грн. для покриття можливих втрат.

Операційний прибуток Банку за 2022 рік склав понад 755 млн. грн. Це свідчить про позитивні результати в операційній діяльності. Чистий процентний дохід Банку у 2022 році становить 436 млн. грн. Найбільш значущою складовою частиною цього доходу є доходи від кредитування клієнтів корпоративного та роздрібного сегментів ринку. Чистий комісійний дохід Банку склав 276 млн. грн., що також є значущою складовою частиною прибутку. Отже, звіт показує комбінацію позитивних і негативних фінансових результатів Банку за звітний рік, причому операційна діяльність і доходи від кредитування виявилися ключовими джерелами прибутку.

2. Звіт про фінансові результати Банку вказує на наступне: значну частину в структурі комісійного доходу складають комісії за розрахунково-касове обслуговування, обслуговування операцій на МВРУ, проведення операцій з цінними паперами, а також позабалансові операції; Банк заробив 31 млн. грн. від торгівлі іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами; інші операційні доходи складають 13 млн. грн.; Банк отримав 12 млн. грн. від торгівлі цінними паперами; адміністративні та інші операційні витрати складають 721 млн. грн.; активи Банку станом на 01.01.2023 року складають 22 367 млн. грн. Ці показники свідчать про різноманітні джерела доходів та витрат Банку, а також про розмір його активів.

3. За звітний рік кредитний портфель Банку збільшився на більш ніж 13%, що свідчить про активний розвиток кредитної діяльності. Основні показники кредитного портфеля Банку за звітний період такі: загальний обсяг кредитного портфеля становить 17 399 млн. грн.; кредити, надані юридичним особам - 14 560 млн. грн.; кредити, надані фізичним особам - 4 289 млн. грн.; міжбанківські кредити досягли суми 89 млн. грн.; резерв під знецінення кредитів становить -1 539 млн. грн, що відповідає 8,84% від суми активу. Збільшення кредитного портфеля свідчить про активну кредитну політику Банку та його здатність залучати клієнтів як з ряду юридичних, так і фізичних осіб. Однак, важливо враховувати ризики та формування резервів

для знецінених кредитів для забезпечення стабільності фінансової діяльності Банку.

4. Об'єм залучених клієнтських коштів є важливим показником фінансової стійкості та діяльності банку. За звітний період на 31 грудня 2022 року обсяг залучених коштів клієнтів Банку складає 19 042 млн. грн, з таким розподілом: кошти інших банків - 8 419 млн. грн., залучені від НБУ - 6 934 млн. грн.; залучені на умовах субординованого боргу - 848 млн. грн. Кошти юридичних осіб складають 3 818 млн. грн., фізичних осіб - 6 306 млн. грн., іноземних міжнародних фінансових організацій - 499 млн. грн. Цей розподіл коштів вказує на довіру клієнтів, включаючи інші банки, юридичних та фізичних осіб до банку. Залучення коштів від Національного банку України і субординованих боргів також вказує на можливість забезпечення банком своїх фінансових потреб і розвиток його діяльності.

5. Оновлення депозитної лінійки і зростання обсягу коштів на рахунках фізичних та юридичних осіб є важливими показниками успішної фінансової діяльності банку. За звітний період обсяг коштів на рахунках фізичних осіб збільшився на 38%, досягнувши 6 203 млн. грн. Зокрема, кошти на строкових депозитних рахунках клієнтів-фізичних осіб склали 5 765 млн. грн. Також варто відзначити, що обсяг коштів на строкових депозитах клієнтів-юридичних осіб збільшився більш ніж на 82% за 2022 рік. Це дозволило банку увійти у ТОП-5 банків за вказаним показником. Зростання відомості про депозитні продукти банку та їх привабливі умови сприяли залученню нових клієнтів та збільшенню довіри інших, що в свою чергу сприяє розвитку бізнесу банку та його фінансовій стійкості.

6. Відповідно до Звіту про фінансові результати АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року фінансовий результат діяльності є негативним і чистий збиток Банку складає 79,2 млн. грн.. В порівнянні на аналогічний звітний період, коли чистий збиток склав 188,6 млн.грн, збитки зменшились на 109,4 млн. грн., актуальним стає питання щодо пошуку шляхів

підвищення ефективності діяльності АТ «Банк «Юнекс Банк» та поліпшення його фінансового стану.

7. Головними напрямками ефективного управління вітчизняними банківськими установами з метою підвищення їх конкурентоспроможності та фінансової стабільності є: розробка та впровадження стратегій, спрямованих на досягнення конкретних цілей і завдань, враховуючи поточні та перспективні тенденції ринку; вивчення потреб та вимог клієнтів, розробка та просування продуктів і послуг, які задовольняють їх потреби, а також залучення нових клієнтів та підтримка існуючих; забезпечення високої технологічності та інноваційності банківських процесів та систем, що дозволить покращити якість обслуговування та забезпечити конкурентні переваги; встановлення ефективної системи контролю за фінансовою діяльністю банку, моніторинг фінансових показників та прийняття заходів для забезпечення фінансової стабільності; розвиток кадрового потенціалу банку через навчання та підвищення кваліфікації працівників, а також забезпечення ефективного управління персоналом для досягнення стратегічних цілей. Ці напрями спрямовані на забезпечення прозорості, ефективності та стабільності діяльності банківських установ, що в свою чергу сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності та забезпечить успішний розвиток на ринку.

ВИСНОВКИ

Вивчення теоретичних положень фінансового управління діяльності банківських установ дозволяє зробити наступні висновки:

1. Банківська установа виступає суб'єктом комерційної діяльності. Ефективне функціонування банківської установи в умовах ринкової економіки можливо тільки через здійснення фінансового управління.

2. Фінансове управління у банківських установах, як і в будь-якому іншому секторі, є складним і многогранним процесом, який базується на наукових принципах та методології. Ось деякі з основних методологічних принципів, які використовуються в фінансовому управлінні банків:

- раціональності рішень: в основі фінансового управління лежить постійна мета досягнення максимальної ефективності та оптимізації використання ресурсів банку. Рішення приймаються на основі об'єктивного аналізу та оцінки ризиків та можливостей;

- інноваційності: фінансове управління в банках вимагає постійного вдосконалення та впровадження новітніх технологій та методів, оскільки фінансові ринки постійно змінюються;

- комплексного підходу: фінансове управління включає аналіз і управління різними аспектами фінансової діяльності банку, такими як ліквідність, кредитний ризик, процентні ставки, портфельні інвестиції тощо;

- прозорості і відповідальності: фінансове управління ґрунтується на зобов'язанні забезпечувати відкритість та прозорість управлінських процесів і прийнятих рішень перед усіма зацікавленими сторонами;

- диверсифікації: банківські установи повинні диверсифікувати свої фінансові операції та інвестиційні портфелі для зменшення ризиків та забезпечення стабільності.

Ці принципи є основою для розвитку та вдосконалення фінансового управління у банківських установах та допомагають досягати їхніх стратегічних цілей в умовах постійної зміни фінансового середовища.

3. Оцінка ефективності фінансового управління банківською установою має враховувати особливості створення і функціонування банку в цілому. До основних особливостей слід віднести: мету заснування банківської установи, особливості управління фінансами, особливості класифікації як об'єкта управління фінансами, характер фінансових відносин банківської установи (як зовнішніх, так і внутрішніх).

4. Об'єктом кваліфікаційної роботи є ПАТ «Юнекс Банк». Станом на 1 січня 2023 р. статутний капітал Банку становив 2 млрд. гривень. Його поділено на 4 млрд. простих іменних акцій номінальною вартістю 0,5 гривні кожна. Привілейовані акції Банком не емітувалися. Учасниками Банку на теперішній час є ТОВ «Асканія», ПрАТ «F&C Realty», ПАТ «Київмедпрепарат Україна», НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Гобарт».

5. Банк зафіксував негативний фінансовий результат, і чистий збиток становить 188,6 млн. грн. Це обумовлено погіршенням якості активів та формуванням резервів на суму 259 млн. грн. для покриття можливих втрат. Операційний прибуток Банку за 2022 рік склав понад 755 млн. грн. Це свідчить про позитивні результати в операційній діяльності. Чистий процентний дохід Банку у 2022 році становить 436 млн. грн. Найбільш значущою складовою частиною цього доходу є доходи від кредитування клієнтів корпоративного та роздрібного сегментів ринку. Чистий комісійний дохід Банку склав 276 млн. грн., що також є значущою складовою частиною прибутку. Отже, звіт показує комбінацію позитивних і негативних фінансових результатів Банку за звітний рік, причому операційна діяльність і доходи від кредитування виявилися ключовими джерелами прибутку.

6. Звіт про фінансові результати Банку вказує на наступне: значну частину в структурі комісійного доходу складають комісії за розрахунково-касове обслуговування, обслуговування операцій на МВРУ, проведення операцій з цінними паперами, а також позабалансові операції; Банк заробив 31 млн. грн. від торгівлі іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами; інші операційні доходи складають 13 млн. грн.; Банк отримав

12 млн. грн. від торгівлі цінними паперами; адміністративні та інші операційні витрати складають 721 млн. грн.; активи Банку станом на 01.01.2023 року складають 22 367 млн. грн. Ці показники свідчать про різноманітні джерела доходів та витрат Банку, а також про розмір його активів.

7. За звітний рік кредитний портфель Банку збільшився на більш ніж 13%, що свідчить про активний розвиток кредитної діяльності. Основні показники кредитного портфеля Банку за звітний період такі: загальний обсяг кредитного портфеля становить 17 399 млн. грн.; кредити, надані юридичним особам - 14 560 млн. грн.; кредити, надані фізичним особам - 4 289 млн. грн.; міжбанківські кредити досягли суми 89 млн. грн.; резерв під знецінення кредитів становить -1 539 млн. грн, що відповідає 8,84% від суми активу. Збільшення кредитного портфеля свідчить про активну кредитну політику Банку та його здатність залучати клієнтів як з ряду юридичних, так і фізичних осіб. Однак, важливо враховувати ризики та формування резервів для знецінених кредитів для забезпечення стабільності фінансової діяльності Банку.

8. Об'єм залучених клієнтських коштів є важливим показником фінансової стійкості та діяльності банку. За звітний період на 31 грудня 2022 року обсяг залучених коштів клієнтів Банку складає 19 042 млн. грн, з таким розподілом: кошти інших банків - 8 419 млн. грн., залучені від НБУ - 6 934 млн. грн.; залучені на умовах субординованого боргу - 848 млн. грн. Кошти юридичних осіб складають 3 818 млн. грн., фізичних осіб - 6 306 млн. грн., іноземних міжнародних фінансових організацій - 499 млн. грн. Цей розподіл коштів вказує на довіру клієнтів, включаючи інші банки, юридичних та фізичних осіб до банку. Залучення коштів від Національного банку України і субординованих боргів також вказує на можливість забезпечення банком своїх фінансових потреб і розвиток його діяльності.

9. Оновлення депозитної лінійки і зростання обсягу коштів на рахунках фізичних та юридичних осіб є важливими показниками успішної фінансової

діяльності банку. За звітний період обсяг коштів на рахунках фізичних осіб збільшився на 38%, досягнувши 6 203 млн. грн. Зокрема, кошти на строкових депозитних рахунках клієнтів-фізичних осіб склали 5 765 млн. грн. Також варто відзначити, що обсяг коштів на строкових депозитах клієнтів-юридичних осіб збільшився більш ніж на 82% за 2022 рік. Це дозволило банку увійти у ТОП-5 банків за вказаним показником. Зростання відомості про депозитні продукти банку та їх привабливі умови сприяли залученню нових клієнтів та збільшенню довіри інших, що в свою чергу сприяє розвитку бізнесу банку та його фінансовій стійкості.

10. Відповідно до Звіту про фінансові результати АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року фінансовий результат діяльності є негативним і чистий збиток Банку складає 79,2 млн. грн.. В порівнянні на аналогічний звітний період, коли чистий збиток склав 188,6 млн.грн, збитки зменшились на 109,4 млн. грн., актуальним стає питання щодо пошуку шляхів підвищення ефективності діяльності АТ «Банк «Юнекс Банк» та поліпшення його фінансового стану.

11. Головними напрямками ефективного управління вітчизняними банківськими установами з метою підвищення їх конкурентоспроможності та фінансової стабільності є: розробка та впровадження стратегій, спрямованих на досягнення конкретних цілей і завдань, враховуючи поточні та перспективні тенденції ринку; вивчення потреб та вимог клієнтів, розробка та просування продуктів і послуг, які задовольняють їх потреби, а також залучення нових клієнтів та підтримка існуючих; забезпечення високої технологічності та інноваційності банківських процесів та систем, що дозволить покращити якість обслуговування та забезпечити конкурентні переваги; встановлення ефективної системи контролю за фінансовою діяльністю банку, моніторинг фінансових показників та прийняття заходів для забезпечення фінансової стабільності; розвиток кадрового потенціалу банку через навчання та підвищення кваліфікації працівників, а також забезпечення ефективного управління персоналом для досягнення

стратегічних цілей. Ці напрями спрямовані на забезпечення прозорості, ефективності та стабільності діяльності банківських установ, що в свою чергу сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності та забезпечить успішний розвиток на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амбарчян В. С. Вплив змін у міжнародних стандартах обліку фінансових інструментів на структуру Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки.* 2013. № 3. С. 61-68.
2. Бобиль В. В. Ідентифікація, оцінка, планування та зниження фінансових ризиків за центрами відповідальності банку. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».* 2016. № 13. С. 121-129.
3. Гаврилко Т.О., Науменко В.С. Банківське кредитування в Україні: стан і перспективи розвитку. *Причорноморські економічні студії.* 2020. Вип. 31. С.152-156.
4. Гаврилко Т.О., Скрипник К.О. Якість банківських продуктів: чинники впливу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2021. Вип. 36. С.51-57.
5. Гриджук Д. М. Формування банківського кризового менеджменту – основа системи фінансового планування банку. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2018. № 2. С. 12-17.
6. Джулій Л. В., Білорусець Л. М., Ємчук Л. В., Бочуля Н. В. Особливості організації управлінського обліку в банках України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* 2020. № 4(1). С. 86-89.
7. Доценко І. О., Шпонарська А. М. Система фінансового планування в банківській діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* 2015. Вип. 11(2). С. 107-110.
8. Жабровець В. Національна система масових електронних платежів за товари та послуги. *Вісник НБУ.* 2023. №3. С. 5-7.
9. Зверук Л. А., Дідковська Ю. С. Концептуальні основи організації системи ризик-менеджменту в банках. *Бізнес Інформ.* 2020. № 9. С. 238-245.

10. Зоря О. П., Драгниш М. С. Удосконалення організації обліку безготівкових операцій банківської установи. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_11_60

11. Іванов Ю. А. Правові аспекти функціонування критичної інфраструктури у кредитно-банківській сфері в надзвичайному режимі та в умовах особливого періоду. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 4. С. 111-115.

12. Іващенко А. Г., Городецька Т. Б., Мелешкевич С. О. Огляд сучасного стану споживчого кредитування у комерційних банках України та його організаційно-економічне забезпечення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 12. С. 22-28.

13. Коблянська О. І., Захарчук А. І., Коблянська Г. Ю. Методика і організація обліку доходів і витрат банківських установ. *Modern economics*. 2021. № 13. С. 130-134.

14. Катан Л. І., Мішенський В. В. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості комерційного банку, як основоположний показник ефективності його діяльності. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_7_7

15. Киркач С. М. Забезпечення процесу реалізації фінансового планування діяльності банку. *Бізнес Інформ*. 2014. № 3. С. 345-350.

16. Киркач С. М. Фінансовий план як інструмент фінансового планування діяльності банку. *Проблеми економіки*. 2014. № 2. С. 302-308.

17. Козак О. Ю. Моделювання процесу фінансового планування у комерційному банку. *Моделювання та інформаційні системи в економіці*. 2011. Вип. 85. С. 217-228.

18. Колодізев О. М. Оцінювання ефективності фінансового планування діяльності банку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 2(2). С. 70-73.

19. Колодізев О. М., Киркач С. М. Обґрунтування системи показників для оцінювання якості фінансового планування в банку. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 12. С. 195-207.

20. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 486 с.

21. Косова Т.Д., Циганов О.Р. Банківські операції: навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 327 с.

22. Лесик В., Киркач С. Методичний підхід до ідентифікації секторів підвищеної уваги в процесі фінансового планування діяльності банку. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 11(1). С. 389-396.

23. Мусієць Т. В., Мельник Д. С. Управління фінансовими ризиками як частина системи стратегічного планування банку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. № 10. С. 52-57.

24. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

25. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

26. Про валюту і валютні операції: Закон України от 21.06.2020р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/247319?find=1&lang=ru&text=%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA#Text>

27. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів: Закон України від 19.06.2020. № 738-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#n2>

29. Про затвердження Інструкції щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі: Постанова НБУ від 22.07.2014 № 435. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0435500-14#n739>

30. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Постанова НБУ від 11.06.2020 № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>

31. Про затвердження Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп: Постанова НБУ від 18.07.2021 № 95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19#Text>

32. Про затвердження Порядку банківського обслуговування мобільними підрозділами банку військових частин, суб'єктів господарювання, населення в разі запровадження надзвичайного режиму роботи: Постанова НБУ від 17.09.2014 № 578/ДСК Літер «В». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0578500-14#n5>

33. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

34. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n1249>

35. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

36. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

37. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>

38. Пухальська Н. О. Організація безпеки банківського кредитування в Україні. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2021. № 1. С. 200-214.

39. Раїмов Р. І. Адміністративно-правове регулювання надзвичайного режиму роботи банківської системи. Принципи. *Міжнародний науковий журнал*. 2016. № 5(3). С. 115-118.

40. Раїмов Р. І. Дотримання принципів адміністративно-правового регулювання під час функціонування банківської системи в надзвичайному режимі роботи. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки.* 2016. Вип. 5(2). С. 73-75.

41. Сverdлик З. М., Пізнюк Л. В. Організація діяльності банківських установ: документно-інформаційний аспект. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2021. № 1. С. 82-88.

42. Сняданко І. І., Калин Р. Ю. Дослідження ролі толерантності до невизначеності у керівників банківських організацій. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Психологічні науки.* 2021. Вип. 1. С. 279-284.

43. Телестакова А. А., Мірзоян С. А. Особливості організації та правового регулювання контрольної діяльності правоохоронних органів за законністю функціонування банків в Україні. *Журнал східноєвропейського права.* 2021. № 70. С. 184-193.

44. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч. посіб. / за ред. Косової Т.Д., Папаїки О.О. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.

45. Чепіжко О. В. Ліквідація неплатоспроможного банку за участю інвестора: організація, процедури, переваги. *Бізнес Інформ.* 2021. № 10. С. 311-317.

46. Череп А. В., Ткаченко Е. Е. Удосконалення організації фінансового планування в банках. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки.* 2013. № 3. С. 199-207.

47. Швець Н. Р., Омельчук Я. А. Основні підходи до організації системи внутрішнього контролю у банках України. *Вісник Університету банківської справи.* 2021. № 2-3. С. 61–66.

48. Шинкар М. Л. Організаційні та правові заходи оптимізації механізмів запобігання банкрутству та примусовій ліквідації вітчизняних банківських установ. *Журнал східноєвропейського права.* 2021. № 62. С. 106-114.

ДОДАТКИ

Додаток А

Звіт про фінансові результати за 2022 рік

тис.грн.

Рядок	Найменування статті	Примітки	2022	2021
1	2	3	4	5
1	Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)		435994	599044
1.1	Процентні доходи	23	2302738	2358124
1.2	Процентні витрати	23	(1866744)	(1759080)
2	Чистий комісійний дохід/(Чисті комісійні витрати)		276203	263914
2.1	Комісійні доходи	24	307536	298172
2.2	Комісійні витрати	24	(31333)	(34258)
3	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		11402	1459
4	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах		21160	(30019)
5	Результат від торгівлі іноземною валютою		3206	(62867)
6	Результат від переоцінки іноземної валюти		7124	19076
7	Резерви під заборгованість за кредитами та іншими активами	7, 8,11,12	(256951)	(629884)
8	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	(1413)	6416
9	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж		617	2
10	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	9	(364)	(6748)
11	Резерви за зобов'язаннями	17	(2291)	5060
12	Інші операційні доходи	25	13186	11032
13	Адміністративні та інші операційні витрати	26	(720657)	(627534)
14	Прибуток/(збиток) до оподаткування		(212784)	(451049)
15	Витрати на податок на прибуток	27	24147	1071
16	Прибуток/(збиток) після оподаткування		(188637)	(449978)
17	Чистий прибуток/(збиток) банку		(188637)	(449978)
18	Чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, грн.	28	(0.05)	(0.11)
19	Скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, грн.	28	(0.05)	(0.11)

Додаток Б

Баланс
за станом на 31 грудня 2022 року

Рядок	Найменування статті	Примітки	2022	2021
1	2	3	4	5
	АКТИВИ			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	4	2628499	1542041
2	Торгові цінні папери	5	541510	530341
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах		418093	-
4	Кошти в інших банках	6	79562	57900
5	Кредити та заборгованість клієнтів	7	17319690	15377998
6	Цінні папери в портфелі банку на продаж	8	12100	11953
7	Цінні папери в портфелі банку до погашення	9	248317	128214
8	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		7109	7089
9	Відстрочений податковий актив		40111	15964
10	Основні засоби та нематеріальні активи	10	133590	128151
11	Інші фінансові активи	11	651100	1555432
12	Інші активи	12	260396	101704
13	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	13	26709	-
14	Усього активів		22366786	19456787
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
15	Кошти банків	14	8419115	8172014
16	Кошти клієнтів	15	10124219	6985469
17	Інші залучені кошти	16	498936	536066
18	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		-	-
19	Відстрочені податкові зобов'язання	27	7575	1265
20	Резерви за зобов'язаннями	17	3415	1123
21	Інші фінансові зобов'язання	18	597489	1461670
22	Інші зобов'язання	19	10265	8245
23	Субординований борг	20	848319	264020
24	Усього зобов'язань		20509333	17429872
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
25	Статутний капітал	21	2000000	2000000
26	Нерозподілений прибуток(непокритий збиток)		(188412)	(374195)
27	Резервні та інші фонди банку	22	45865	401110
28	Чисті активи, що належать акціонерам (учасникам) банку		1857453	2026915
29	Усього власного капіталу		1857453	2026915
30	Усього пасивів		22366786	19456787

Додаток В

Звіт про фінансові результати АТ “Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу року	
		2023	2022
1	2	3	4
1	Чистий процентний дохід	382652	435994
1.1	Процентні доходи	2108652	2302738
1.2	Процентні витрати	(1726000)	(1866744)
2	Чистий комісійний дохід	357186	276203
2.1	Комісійні доходи	386353	307536
2.2	Комісійні витрати	(29167)	(31333)
3	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку	74629	11402
4	Результат від операцій з хеджування	-	-
5	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах	885	21160
6	Результат від торгівлі іноземною валютою	58471	3206
7	Прибуток/(Збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-	-
8	Прибуток/(Збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-	-
9	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	-	-
10	Результат від переоцінки іноземної валюти	(24385)	7124
11	Резерви під заборгованість за кредитами	(204476)	(259242)
12	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	126	(1413)
13	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	-	617
14	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	367	(364)
15	Резерви за зобов'язаннями	-	-
16	Інші операційні доходи	11189	13186
17	Доходи/(Витрати) від дострокового погашення заборгованості	-	-
18	Адміністративні та інші операційні витрати	(736472)	(720657)
19	Результат від участі в капіталі	-	-
19.1	Дохід від участі в капіталі	-	-
19.2	Втрати від участі в капіталі	-	-
20	Дохід/(Збиток) від довгострокових активів, призначених для продажу	-	-
21	Прибуток/(Збиток) до оподаткування	(79828)	(212784)
22	Витрати на податок на прибуток	665	24147
23	Прибуток/(Збиток) після оподаткування	(79163)	(188637)

24	Чистий прибуток/(збиток) від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	-	-
25	Чистий прибуток/(збиток) банку	(79163)	(188637)

Додаток Д
Баланс
АТ „Банк “Юнекс Банк” за IV квартал 2023 року
(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	2023	2022
1	2	3	4
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	1746857	2628499
2	Торгові цінні папери	625310	541510
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах	377545	418093
4	Кошти в інших банках, у тому числі:	142888	89093
4.1	В іноземній валюті	58884	89093
5	Резерви під знецінення коштів в інших банках	(5814)	(9531)
5.1	Резерви у відсотках до активу	4.07	10.70
6	Кредити та заборгованість клієнтів, у тому числі:	19186284	18848965
6.1	Кредити та заборгованість юридичних осіб, у тому числі:	15339270	14651246
6.1.1	В іноземній валюті	3587564	3043419
6.2	Кредити та заборгованість фізичних осіб, у тому числі:	3847014	4197719
6.2.1	В іноземній валюті	2708899	3034505
7	Резерви під знецінення кредитів	(1721900)	(1529275)
7.1	Резерви у відсотках до активу	8.97	8.11
8	Цінні папери в портфелі банку на продаж	92581	12216
9	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	(1343)	(116)
9.1	Резерви у відсотках до активу	1.45	0.95
10	Цінні папери в портфелі банку до погашення	248492	255429
11	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	(6745)	(7112)
11.1	Резерви у відсотках до активу	2.71	2.78
12	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	-	-
13	Інвестиційна нерухомість	-	-
14	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	6826	7109
15	Відстрочений податковий актив	40999	40111
16	Основні засоби та нематеріальні активи	126727	133590
17	Інші фінансові активи	937924	651888
18	Резерви під інші фінансові активи	(8017)	(788)
18.1	Резерви у відсотках до активу	0.85	0.12
19	Інші активи	218781	261075
20	Резерви під інші активи	(753)	(679)
20.1	Резерви у відсотках до активу	0.34	0.26
21	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	60	28122
22	Резерви під зменшення корисності інвестицій в асоційовані й дочірні компанії, що утримуються з метою продажу	(60)	(1413)

Закінчення Додатку Д

1	2	3	4
22.1	Резерви у відсотках до активу	100.00	5.02
23	Усього активів, у тому числі:	22006642	22366786
23.1	В іноземній валюті	7734287	8204148
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
24	Кошти банків, у тому числі:	7410691	8419115
24.1	В іноземній валюті	1317375	1422481
25	Кошти юридичних осіб, у тому числі:	3186164	3818157
25.1	В іноземній валюті	1474910	2516699
25.2	Кошти юридичних осіб на вимогу, у тому числі:	1255654	808174
25.2.1	В іноземній валюті	471030	208082
26	Кошти фізичних осіб, у тому числі:	7530831	6306062
26.1	В іноземній валюті	3772500	3258776
26.2	Кошти фізичних осіб на вимогу, у тому числі:	562590	438062
26.2.1	В іноземній валюті	143177	120141
27	Боргові цінні папери, емітовані банком, у тому числі:	-	-
27.1	В іноземній валюті	-	-
28	Інші залучені кошти	125915	498936
29	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	3	4
30	Відстрочені податкові зобов'язання	-	-
31	Резерви за зобов'язаннями	10823	7575
32	Інші фінансові зобов'язання	10740	3415
33	Інші зобов'язання	891291	597489
34	Субординований борг	18879	10265
35	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, чи групами вибуття	1042475	848319
36	Усього зобов'язань, у тому числі:	-	-
36.1	В іноземній валюті	20227809	20509333
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
37	Статутний капітал		
38	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	2000000	2000000
39	Емісійні різниці	-	-
40	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	-	-
41	Резерви переоцінки необоротних активів, у т. ч.:	-	13189
41.1	Резерви переоцінки нерухомості	32726	32656
41.2	Резерви переоцінки нематеріальних активів	11408	12015
42	Резерви переоцінки цінних паперів	-	-
43	Резерви переоцінки за операціями хеджування	190	20
44	Прибуток/Збиток минулих років	-	-
45	Прибуток/Збиток поточного року	(174920)	(225)
46	Усього власного капіталу	(79163)	(188637)
47	Усього пасивів	1778833	1857453